

Ainevaldkond „Kunstained“ põhikoolis

I Üldalused

Kunstipädevuse kujundamine Ääsmäe Põhikoolis

Kunstipädevus seostub kultuurilise teadlikkusega, hõlmates põhiteadmisi Eesti ja Euroopa kultuurisaavutustest ning maailma kultuurilise mitmekesisuse mõistmist. Kunstipädevus hõlmab oskust väljendada enda ideid mitmekesiste kunstiliste vahenditega ning väärtustada loomingulisi saavutusi visuaalsetes kunstides ja muusikas. Kunstipädevusse kuulub eneseväljendusoskus, isikupära teadvustamine, oskus uurida varasema kultuuripärandi varasalvi ning valmisolek leida uusi lahendusi muutuvates oludes.

Põhikooli lõpuks õpilane:

1. on omandanud loovtegevuse ja eneseväljenduse kogemusi, tunnetab oma loomingulisi võimeid ning väärtustab isikupäraseid ja keskkonnasäästlikke lahendusi;
2. kasutab loovtöodes mitmekesiseid visuaalseid ja muusikalisi väljendusvahendeid, arutleb kultuuriliste sõnumite ja väärtushinnangute üle; oskab kujundada oma arvamust ning väljendada oma emotsioone;
3. väärtustab kultuuri ja inimese loovust, osaleb kunstide individuaal- ja koostööprojektides ning hindab lahenduste otsimist ja loovat mõtlemist;
4. märkab kultuuritraditsioone ning maailmakultuuri mitmekesisust, mõistab muusika ja kunsti osatähtsust nüüdisaegses ühiskonnas, aktsepteerib kultuurinähtusi ning oskab kriitilis-loominguliselt hinnata massi- ja süvakultuuri;
5. väärtustab, hoiab ning arendab Eesti kultuuri, tunneb vastutust kultuuritraditsioonide säilimise eest, väärtustab maailmakultuuri mitmekesisust, otsib kultuurinähtuste seoseid teaduse, tehnoloogia ja majandusega nii minevikus kui ka tänapäeval.

Ainevaldkonna õppeained ja nädalatundide jaotumine klassiti

Õppeaine	Nädalatunde klassiti								
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Muusika	2	2	2	2	1	1	1	1	1
Folkloor				1					
Kunst (algklassides 1.-3. kl on õppeaine ühendatud kunst ja tööõpetus)	3	3	3	1	1	1	1	1	1

Ainevaldkonna kirjeldus

Kunstide valdkonna aineid ühendab tähelepanu pööramine loovuse ja eneseväljendusoskuse arenemisele ning tervikliku maailmapildi kujunemisele. Kunstidega tegelemise kaudu saadakse teadmisi erinevate väljendusvahendite ja kultuuride kohta, õpitakse tundma ennast ning mõtestatakse kunstide rolli ühiskonnas.

Loomise, esitamise, teoste interpreteerimise ja analüüsimise kaudu õpitakse tundma traditsioonilisi ning nüüdisaegseid kunste, nende sisu, vorme ja tähendusi, kujundatakse mõistmist ning kriitikameelt. Oluline on mõtlemise paindlikkus ning avatus kultuurilistele ja individuaalsetele erinevustele, mis toetavad toimetulekut kiiresti muutuvast ja mitmekultuurilises maailmas.

Praktiline kunstidega tegelemine arendab tundemaailma, intuiitivset ja loovat mõtlemist. Kunstidel on oluline osa igapäevaelu rikastava ning emotsionaalselt tasakaalustava harrastusena. Kunstitegevused tasakaalustavad teiste ainete valdavalt verbaalset ning analüütilist mõtlemist, lisades kujundliku, sünteesiva ja intuiitivse poole. Selle tulemus on terviklik mõtlemine, mis võimaldab loovalt läheneda probleemidele, väärtustab erinevaid lahendusi ja lahendite mitmetahulisust. Kunstidega tegelemine avaldab positiivset mõju kõikide ainete õppimisele.

Kunstiainete sisus, tegevustes ja taotlustes on ühised järgmised aspektid:

1. teadmised kunstidest (analüüs);
2. erinevate kunstide seostamine (süntees);
3. ainealane (verbaalne) keel;
4. loominguline eneseväljendus (loomine, esitamine);
5. kunstiloomingu vastuvõtmine (kommunikatsioon, kriitika);
6. oma-, kohaliku ja maailmakultuuri väärtustamine (mitmekultuurilisus);
7. kultuuriväärtuste kaitsmine (jätkusuutlikkus).

Üldpädevuste kujundamine

Väärtuspädevus.

Kunstid rõhutavad kultuuriteadmisi ja ühisel kultuuripärandil põhinevat kultuuriruumi identiteedi osana.

Kõigis tegevustes väärtustatakse individuaalset ning kultuurilist mitmekesisust.

Käsitletavate teemade, analüüsitavate kunstiteoste ja -sündmuste kaudu toetatakse eetiliste ja esteetiliste väärtushoiakute kujunemist.

Praktiline loominguline tegevus ja selle üle arutlemine õpetavad teadvustama kunste eneseväljenduse vahendina, hindama erinevaid ideid, seisukohti ja probleemilahendusi ning austama autorsust.

Kasvatatakse teadlikku ja kriitilist suhtumist erinevatesse infokanalitesse.

Sotsiaalne pädevus.

Kunstiainete uurimuslikud ja praktilised rühmatööd, arutlused ja esitlused, ühismuuseumitöö ja ühistes kunstiprojektides osalemine kujundavad koostöövalmidust ja üksteise toetamise väärtustamist.

Kultuurisündmustel osalemine aitab kujundada kultuurilist ühtsustunnet.

Kunstiteoste üle arutledes harjutatakse oma seisukohtade kaitsmist ning teiste arvamustest lugupidamist.

Kunstiained teadvustavad inimese kui kujundaja ja kasutaja mõju, juhtides teadlikult ning jätkusuutlikult tegutsema nii looduses kui ka inimeste loodud ruumilistes ja virtuaalsetes keskkondades.

Enesemääratluspädevus.

Loovülesannetes saadav pidev tagasiside ja eneseanalüüs aitavad õppida tundma oma huve ja võimeid ning kujundada positiivset enesehinnangut.

Kultuuriliste ja sotsiaalsete temade käsitlemine (vaadeldavad kultuurinähtused, kunstiteoste ja muusikapalade ainek ja sõnumid jne) aitab kujundada personaalset, sotsiaalset ja kultuurilist identiteeti.

Sihiks on integreerida noori nüüdisühiskonda ja toetada oma identiteedi väljendamist loomingus.

Õpipädevus.

Kunstides kujundatakse õpipädevust eriilmeliste ülesannete, õppemeetodite ja töövormide rakendamise kaudu, mis võimaldab õpilastel teadvustada ning kasutada oma õpistiili.

Nii individuaalselt kui ka rühmas lahendatavad uurimis- ja probleemülesanded eeldavad info hankimist, selle analüüsimist ja tõlgendamist ning õpitu kasutamist uudsetes situatsioonides.

Kunstides saavad õpilased ise jõukohaseid ülesandeid luua, oma valikute sobivust kontrollida, uusi oskusi katsetada ning järjekindlalt harjutada.

Pidev tagasiside ja eneseanalüüs aitavad järjest suurendada õppija rolli oma õpitegevuse juhtijana.

Suhtluspädevus.

Kunstiainetes on tähtsal kohal kunstiteostest, -stiilidest, -ajastutest, jms rääkimine, ulatudes lihtsast argikeelsest kirjeldusest ainespetsiifilise keelekasutuseni.

Oma tööde esitlemine ning aruteludes erinevate seisukohtade võrdlemine ja kaitsmine toetavad väljendusoskuse kujunemist ning ainealase oskussõnavara kasutamist.

Kunstides referatiivsete ja uurimistööde koostamine eeldab teabetekstide mõistmist ning juhib kasutama mitmesuguseid info esitamise viise (teksti, joonist, skeemi, tabelit, graafikut).

Kunstiainetes tutvutakse kunsti ja muusika kui kommunikatsioonivahenditega, õppides tundma neile eriomast mitteverbaalset keelt ning „tõlkides“ sõnumeid ühest keelest teise.

Matemaatikapädevuse

arengut toetavad kunstides rakendatavad ülesanded, kus tuleb sõnastada probleeme, arutleda lahenduste üle, põhjendada valikuid ja analüüsida tulemusi; samuti analüüsida kunstikategooriaid (kompositsioon, struktuur, rütm jne), võrrelda ja liigitada erinevate nähtuste tunnuseid ning kasutada sümboleid.

Ettevõtlikkuspädevuse

kujunemist toetavad kunstides individuaal- ja rühmatöö, uurimuslikud ja probleemipõhised ülesanded ning õpitava sidumine nüüdisaegse igapäevaelu nähtustega.

Kunstide valdkonnas on iseloomulik uuenduslike ja loovate lahenduste väärtustamine. Praktiline loovtegevus annab võimaluse katsetada ideede väljendamise ja esitlemise erinevaid võimalusi, leidlikult valides sobivaid meetodeid ning rõhutades oma tugevaid külgi.

Õpitakse tegevust planeerima, võtma vastutust tööde lõpuni viimise ja tulemuse eest. Tutvutakse ka valdkonnaga seotud elukutsete ning institutsioonidega.

Läbivate teemade rakendamine

Teema „**Väärtused ja kõlblus**“ on kunstiainetele eriomane.

Õppesisus ja -tegevustes tutvutakse kohaliku ja maailma kultuuripärandiga, teadvustatakse kultuuri rolli igapäevaelus,

kujundatakse avatud ja lugupidavat suhtumist nii erinevatesse kultuuritraditsioonidesse kui ka kaasaja kultuurinähtustesse.

Väärtustatakse uute ideede ning isiklike kogemuste ja emotsioonide loomingulist väljendamist.

Õpilasi suunatakse osalema ühiseid väärtusi kujundavatel kunstisündmustel (näitused, muuseumid, kontserdid ja etendused).

Tähtis on noorte endi osalemine/esinemine laulupidudel, muusikaüritustel ja õpilastööde näitustel.

„Tehnoloogia ja innovatsioon“

praktiliste loovtegevuste vältel kasutatakse erinevaid oskusi ja vahendeid ning leiutatakse ja katsetatakse uusi võimalusi.

„Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus“

julgustatakse kujundama ja väljendama oma seisukohti ühiskonnas toimuvate protsesside kohta ning katsetama oma ideede arendamist ja elluviimist.

Õppetegevuse korraldamine

Õppetegevust kavandades ja korraldades:

1. lähtutakse õppekava alusväärtustest, üldpädevustest, õppeaine eesmärkidest, õppesisust ja oodatavatest õpitulemustest ning toetatakse lõimingut teiste õppeainete ja läbivate teemadega;
2. taotletakse, et õpilase õpikoormus (sh kodutööde maht) on mõõdukas, jaotub õppeaasta jooksul ühtlaselt ning jätab piisavalt aega puhata ja huvialadega tegelda;
3. võimaldatakse õpilasel õppida individuaalselt ning koos teistega, kasutades erinevaid õppemeetodeid ning arvestades õpilaste erinevaid õpistiile, et toetada õpilaste kujunemist aktiivseteks ning iseseisvateks õppijateks;
4. kasutatakse diferentseeritud õppeülesandeid, mille sisu ja raskusaste toetavad õpilaste huvisid ning suurendavad õpimotivatsiooni, arvestades sealjuures õpilaste individuaalsust ja konkreetse klassi võimekust;
5. rakendatakse nii traditsioonilisi kui ka tänapäevaseid info- ja kommunikatsioonitehnoloogiatel põhinevaid õpikeskkondi ning õppematerjale ja -vahendeid;
6. kasutatakse mitmekesist õpikeskkonda: loodus- ja linnakeskkond, arvuti/multimeediaklass, virtuaalkeskond jne; käiakse õppekäikudel, kontsertidel, teatrites, muuseumides, looduses, näitustel, raamatukogudes jne;
7. kasutatakse mitmekesist ja tänapäevast õppemethodikat;

8. seostatakse õppesisu näidetega nii Eesti kui ka maailma kunstist ja rahvakultuurist;
9. leitakse tunnivälise loomingulise tegevuse võimalusi (koorilaul, solistid, ansamblid, orkestrid, näituste kavandamine, töötoad jms).

Hindamine

Kunstivaldkonna ainete õpetamisel ja pädevuste hindamisel lähtutakse iga õpilase võimetekohasest arengust ja õpitulemuste saavutatusest. Hindamise aluseks on põhikooli riikliku õppekava üldosas sätestatu, põhikooli riiklikus õppekavas esitatud õpitulemused. Hindamise kriteeriumid ja viiepallisüsteemist erinev hindamise korraldus määratakse ja täpsustatakse kooli õppekavas.

Kunstivaldkonna õppeainetes on hindamise eesmärk toetada õpilaste arengut, innustada õpilasi isikupäraste ideede ja loovate lahenduste leidmisel ning suunata neid sihikindlalt õppima; suunata õpilaste enesehinnangu kujunemist, tekitada neis muusika-, kunsti- ja kultuurihuvi ning luua alus elukestvatele muusika- ja kunstiharrastusele; suunata ja toetada õpilasi haridustee valikul kunstide valdkonnas. Hindamine annab tagasisidet õpilaste individuaalse arengu kohta ning on lähtekohaks järgneva õppe kavandamisel.

Hindamisel lähtutakse ainevaldkonnas taotletavatest pädevustest, mille keskmes on:

1. õpilaste muusikaliste ja kunstialaste võimete areng;
2. teadmiste ja oskuste rakendamine musitseerimisel ja kunstiloomingus;
3. isikupärane lähenemine loovülesannete lahendamisel.

Hindamisel väärtustakse õpilaste teoreetilisi teadmisi, püüdlikkust ja osalemist õppeprotsessis ning pingutust tulemuste elluviimisel. Hindamisel on oluline tunnustada lahenduste erinevusi ja väärtustada õpilaste isikupära.

Õpitulemuste hindamise vormid peavad olema mitmekesised, õpilaste arengut motiveerivad ja vastavuses nende õpitulemustega. Õpitulemusi hinnatakse numbriliste hinnetega ning sõnaliste hinnangute abil. Numbrilisele hindamisele lisandub suuline tagasiside. Nii sõnaliste hinnangute kui ka numbrilise hindamise puhul peavad õpilased teadma, mida ja millal hinnatakse ning mis on hindamise kriteeriumid. Õpetajapoolsed suulised sõnalised hinnangud ning numbrilised hinded peavad motiveerima õpilaste arengut kunstivaldkonnas. Hindamisel kasutatakse kujundavat ja kokkuvõtvat hindamist, lähtudes püstitatud õppeülesandest ning kehtiva õppekava sisust ja eesmärkidest.

Kirjalikke ülesandeid hinnates arvestatakse eelkõige töö sisu, kuid parandatakse ka

õigekirjavead.

Muusika õpetamisel hinnatakse õpilase teadmiste ja oskuste rakendamist arvestades ainekavas taotletavaid õpitulemusi ning õppe- ja kasvatusesemärke muusikaliste osaoskuste lõikes järgnevalt:

- 1) laulmine – aktiivne osavõtt ühislaulmisest, õpitulemustes nimetatud ühislauluvara omandamine;
- 2) pillimäng – musitseerimine kaasmängudes rühmas ja/või üksis;
- 3) omalooming – lihtsa kaasmängu, ostinato või liikumise loomine, ideede väljapakumine ning teostamine, loomingulisus;
- 4) muusika kuulamine ja muusikalugu, õppekäigud – muusika üle arutlemine, muusikateoste analüüsimine ning oma seisukohtade põhjendamine, osalemine kirjalikes ja suulistes aruteludes;
- 5) tunnist osavõtu aktiivsus – aktiivne osalemine tunni eri osades;
- 6) tunniväline muusikaline tegevus – osalemine koolikooris, orkestris, ansamblis, esinemine kooliüritustel, kooli esindamine konkurssidel/võistlustel/olümpiaadil (neid punkte arvestatakse õppetegevuse osana koondhindamisel).

I kooliastmes hinnatakse peamiselt muusikalisi tegevusi: laulmist, pillimängu ja loovtegevusi. II ja III kooliastmes on suurem kaal muusikaliste teadmiste ning oskuste kasutamisel muusikalistes tegevustes. Õppimist toetav hindamine jälgib õpilase arengut, keskendub protsessile ning aitab eesmärke seada. Õppimist toetava hindamisena mõistetakse õppeperioodi kestel toimuvat hindamist, analüüsitakse õpilase teadmisi, oskusi, hoiakuid, väärtushinnanguid ja käitumist, antakse õpilastele tagasisidet õppimise tulemuslikkuse kohta, motiveeritakse ja suunatakse õpilasi edasisele õppimisele (aidates neil teadvustada oma vajadusi, seniseid saavutusi ning vajakajäämisi) ja kavandatakse järgnevad eesmärgid. Õppimist toetava hindamise ülesandeks on õpilase arengu ergutamine, toetamine ja tema õpitulemuste parandamine.

Ääsmäe Põhikoolis antakse I-II klassis sõnaline hinnang, alates III klassist toimub hindamine viiepallisüsteemis.

Kunsti õpetamisel juhendatakse õpilaste hindamisel kooliastmeti alljärgnevalt.

I kooliastmes hinnatakse:

1. oskust kasutada kunstimõisteid ning teadmisi lähiümbruse kunsti- ja kultuuriobjektidest;
2. oskust kasutada loovtöodes erinevaid töövõtteid ja tehnikaid, käsitsedes materjale otstarbekalt ja töövahendeid ohutult;
3. loovat, isikupärast ja säästlikku tegutsemist individuaal- või rühmatöös;
4. oskust väärtustada ja analüüsida enda ja kaaslaste kunstitöid, arutleda erinevate kunstinähtuste üle.

II kooliastmes hinnatakse:

1. teadmisi ja oskust arutleda visuaalse kunstiinfoga seonduvate nähtuste üle, kasutades kunstimõisteid, teadmisi lähiümbruse kunsti- ja kultuuriobjektidest;
2. osalemist loovas tööprotsessis, kasutades eneseväljenduseks erinevaid kunstitehnikaid ja -materjale;
3. oskust kavandada ning kujutada nii vaatluse kui ka ideede põhjal;
4. loovat, sihipärast ja säästlikku tegutsemist individuaal- ja rühmatöös;
5. oskust väärtustada ja analüüsida disainiobjekte, enda ja kaaslaste kunstitöid, arutleda erinevate kunstinähtuste üle ümbritsevas.

III kooliastmes hinnatakse:

1. teadmisi Eesti ja maailma kunstikultuurist;
2. oskust kasutada kunstimõisteid ja teadmisi ümbritseva visuaalkultuuri, maailma kultuuripärandi ning nüüdiskunsti teemadel arutledes;
3. teadliku kunstialase ja kriitilise mõtlemise arengut, mis väljendub mitmekesiste loovülesannete lahendamises iseseisvalt või rühmatööna, enda ja kaaslaste kunstitööde analüüsimises;
4. teadmisi, oskusi ja ideid kasutada erinevaid kunstitehnikad, seostada ning esitada oma kunstiloomingut ka tehnoloogiavahendite abiga;
5. oskust lahendada disainiülesandeid eesmärgipäraselt, rakendada kahe- ja kolmemõõtmelist kavandamist ja maketeerimist.

Füüsiline õpikeskkond

Kool korraldab kunstivaldkonna ainete õppe klassis, kus on selleks vajalikud tingimused ja vahendid.

Muusika ja folkloor:

1. muusikalisteks tegevusteks, sh rühmatööks ja liikumiseks vajalik pind;
2. fono- ja videoteegi (CD, DVD, VHS), DATA-projektori kasutamise võimalus;
3. vajalikud vahendid: naturaalklaver ja klaveritool, süntesaator, muusikakeskus, noodijoonestikuga tahvel, noodipuldid, rändnoot, astmetabel, klaviatuuritabel, internetiühenduse ja helikaardiga arvuti ning noodistusprogramm ja MIDI salvestusprogramm;
4. Orffi instrumentarium (rütmi- ja plaatpillid), plokkflöödid ja 6-keelsed väikekanded, akustilised kitarrid, akordion.

Kunst:

1. individuaalseks ja rühmatööks vajalik pind;
2. 500luksise päevavalgusspektriga valgustus tööpinnal ning vesi/kanalisatsioon;
3. reguleeritava kõrgusega molbertid või lauad koos joonistusalustega ning tööde kuivatamise, hoiustamise ja eksponeerimise võimalused ning projektsioonitehnika;
4. vajalikud töövahendid ja materjalid;
5. kunstiraamatud, ajakirjad ja teatmeteosed;
6. DATA-projektori, foto- ja videokaamerate, skanneri ja printeri kasutamise võimalus ning internetiühendus.

II AINEKAVAD

MUUSIKA

Muusika õppe- ja kasvatuseesmärgid

Põhikooli muusikaõpetusega taotletakse, et põhikooli lõpuks õpilane:

1. tunneb rõõmu muusikast ning tunnetab, teadvustab ja arendab musitseerimise kaudu oma võimeid;
2. tunneb huvi muusika kui kunsti liigi vastu ning kujundab enda esteetilist maitset;
3. mõtleb ja tegutseb loovalt ning väljendab end loominguliselt muusikaliste tegevuste kaudu;
4. kasutab muusikalistes tegevustes omandatud muusikalise kirjaoskuse põhialuseid;
5. väärtustab muusikat ning muusikategevust inimese, kultuuri ja igapäevaelu rikastajana;
6. teab ja hoiab rahvuskultuuri traditsioone, osaleb laulupidude edasikandumise protsessis ning mõistab ja austab erinevaid rahvuskultuure;
7. teadvustab ja väärtustab muusikateoste autorsust ning suhtub kriitiliselt infotehnoloogia ja meedia loodud keskkonda;
8. teab Eesti ja paikkonna tuntumaid heliloojaid ja interpreete ning väärtustab kultuuritraditsioone;
9. mõistab, kuidas huvi valdkonna vastu, muusikalised võimed ja teadmised võimaldavad kujundada sellest hobi (harrastuse) või tulevad tulevikus kasuks ameti valikul.

Muusika õppeaine kirjeldus

Muusikaõpetus toetab õpilase individuaalse eripära ja sotsiaalsete oskuste kujunemist muusikalise eneseväljenduse abil. Muusikaõpetuse kaudu kujundatakse harmoonilist isiksust, tasakaalustatakse ja toetatakse õpilase emotsionaalset arengut, sh teiste õppeainete omandamisel. Muusikaõpetuse kaudu avatakse ja avardatakse võimalusi muusikaga tegeleda ja muusikast rõõmu tunda ning toetatakse elukestva muusikaharrastuse teket. Eesti folkloori ja maailma muusikakultuuri tutvustamise kaudu kujundatakse õpilaste muusikalist maitset ning sotsiaalkultuurilisi väärtushinnanguid.

Muusika ainekava koostades on lähtutud järgmistest põhimõtetest:

1. teadvustada ühislaulmist ja pillimängu kui rahvusliku kultuuritraditsiooni olulist rolli;

2. rõhutada elava musitseerimise osatähtsust erineva repertuaari kaudu;
3. julgustada ja toetada loomingulist eneseväljendust;
4. toetada õpilase isiklikku suhet muusikaga tunde- ja mõttemaailma arendamiseks ning rikastamiseks;
5. toetada muusika kaudu tasakaalustatud isiksuse kujunemist ja eetilis-esteetiliste väärtushinnangute kujunemist;
6. integreerida tegevusi õppija oskustest ja vajadustest lähtuvalt.

Muusikaõpetuses lähtutakse eesti folkloorist, koolimuusikas väljakujunenud traditsioonidest ja põhimõtetest, toetudes tänapäeva pedagoogika teadmusele ja kogemusele.

Muusikaõpetuse koostisosad on musitseerimine (laulmine, pillimäng), folkloor, muusikaline liikumine, omalooming, muusika kuulamine ja muusikalugu, muusikaline kirjaoskus, õppekäigud, õuesõpe.

Muusika kaudu kujundatakse ja arendatakse õpilastes järgmisi osaoskusi:

1. laulmine;
2. pillimäng;
3. muusikaline liikumine;
4. omalooming;
5. kuulamine

Musitseerimise all mõistetakse igasugust muusikalist eneseväljendust, nagu laulmist, pillimängu, muusikalisi mänge, liikumist ja omaloomingut.

Musitseerides arendatakse õpilase isikupära, omandatakse oskused ja teadmised üksi ja koos musitseerimiseks ning loominguliseks eneseväljenduseks. Rühmas ja üksi õppides arendatakse suhtlemis- ja koostööoskust, üksteise kuulamise oskust, ühtekuuluvustunnet, sallivust, paindlikkust ja emotsionaalset kompetentsust ning juhitakse õpilase enesehinnangut ja õpimotivatsiooni.

Ühislaulmise, pillimängu, ringmängude ja koorilauluga arendatakse sotsiaalseid oskusi ning kujundatakse isamaa-armastust.

Omalooming on seotud lihtsate kaasmängude, saadete, rütmilis-meloodiliste improvisatsioonide, muusikalise liikumise ja tekstide loomisega integreerides teisi kunstivaldkondi.

Kuulamisega, sh muusika kuulamisega ja arutlustega arendatakse kuulamisoskust, tähelepanu, analüüsivõimet ja võrdlusoskust.

Muusikaloos tutvustatakse traditsioone, erinevaid karaktereid, väljendusvahendeid, stiile, heliloojaid ja interpreete.

Muusikalise kirjaoskuse all mõistetakse ainekavas sisalduva noodikirja lugemise oskust musitseerimisega.

Õuesõpe koos pillide valmistamise, nendel mängimise ja improvisatsiooniga on väljundiks omandatud põhimõttele oskustele ja teadmistele ning lõimumiseks teiste õppeainetega (loodusõpetus jt). Õppekäigud, kontserdipaikadesse, teatritesse ning muuseumidesse kujundavad õpilaste silmaringi ja muusikalist maitset, võimaldavad ainetevahelist lõimimist, üldkultuurilisi teadmisi kohalikust, oma riigi ja Euroopa kultuuripärandist ning nende rollist maailmas ja peamistest kultuurisaavutustest kätkeas endas ka popkultuuri.

Muusikaõpetuse lahutamatuks osaks on kontserdielu korraldamine oma koolis, et õpilastel tekiks muusika kuulamise harjumus ning ürituste korraldamise kogemus.

Muusika õppe- ja kasvatuseesmärgid I kooliastmes

3. klassi lõpetaja:

1. osaleb meeleldi muusikalistes tegevustes: laulmises, pillimängus, muusika kuulamises, ringmängudes ja liikumises;
2. laulab loomuliku häälega üksinda ja koos teistega klassis ning vastavalt võimetele ühe- ja/või kahehäälses kooris;
3. laulab eesti rahvalaule ja rahvalike laule ning laulumänge. Teab peast oma kooliastme ühislause;
4. laulab meloodiat käemärkide, astmetrepi ja noodipildi järgi ning kasutab relatiivseid helikõrgusi (astmeid); ja pillimängus absoluutseid helikõrgusi c1-d2
5. lähtub muusikat esitades selle sisust ja meeleolust;
6. rakendab pillimängu, tunneb esinemise põhitõdesid;

7. kasutab muusikalisi teadmisi muusikalistes tegevustes mängudes flöödil iseseisvalt lihtsa rütmipildiga nooditeksti c1-d2 ulatuses
8. kirjeldab suunavate küsimuste järgi ning omandatud muusika oskussõnadega kuulatavat muusikat;
9. oskab kuulata kaasõpilasi ja väärtustab enese ning teiste loomingu;
10. mõistab laulu- ja tantsupeo tähendust, tunneb olulisemaid rahvakalendri tähtpäevi ja nende muusikalist tausta.

Muusika õpitulemused ja õppesisu I kooliastmes

1. klassi õpitulemused ja õppesisu

Nädalas 2, õppeaastas 70 ainetundi.

Laulmine

Õpitulemused

Õpilane

1. laulab loomuliku kehahoiu ja hingamise, vaba toonitekitamise ja selge diktsiooniga ning emotsionaalselt üksi ja rühmas;
2. mõistab ja väljendab lauldes muusika sisu ning meeleolu;
3. laulab meloodiat käemärkide, astmetrepi ja noodipildi järgi ning kasutab relatiivseid helikõrgusi (JO-MI-SO-RA astmeid);
4. laulab eakohaseid laste-, mängu- ja mudellaule, kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule ning tunneb rahvapärimust
5. laulab peast kooliastme ühislaule: „Eesti hümn“ (F. Pacius), „Tähestikulaul“ (R.Kangro), "Sügis käes" (H.Hindpere), lastelaulud „Lapsed, tupp“, „Kevadel“ (Juba linnukesed), "Kus on minu koduke" ja 3-4 eakohast laulu õpetaja valikul.

Pillimäng

Õpitulemused

Õpilane

kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille ning plokkflööte kaasmängudes ja/või *ostinatodes* ning iseseisvates palades. Suudab koos teistega mängida plokkflöödil „Kus on minu koduke“, „Meeri talleke“ „Hiiretips“.

Muusikaline liikumine

Õpitulemused

Õpilane

1. tunnetab ning väljendab muusika sisu, meeleolu ja ülesehitust laulu-ja liikumismängude kaudu;

Omalooming

Õpitulemused

Õpilane

1. loob lihtsaid rütmilisi kaasmänge flöödil, keha-, rütmi- ja plaatpillidel;
2. kasutab lihtsates kaasmängudes astmemudeleid;
3. loob lihtsamaid tekste: liisusalme, regivärsse, laulusõnu jne;
4. kasutab loovliikumist muusika meeleolu väljendamiseks.

Muusika kuulamine ja muusikalugu

Õpitulemused

Õpilane

1. on tutvunud karakterpalu kuulates muusika väljendusvahenditega (meloodia, rütm, tempo, dünaamika ja muusikapala ülesehitus);
2. eristab kuuldeliselt laulu ja pillimuusikat;
3. kirjeldab ning iseloomustab kuulatava muusikapala meeleolu ja karakterit, kasutades õpitud oskussõnavara;

Muusikaline kirjaoskus

Õpitulemused

Õpilane

1. mõistab lihtsamate helivältuste (ta, ti-ti, ta-a), rütmifiguuride ja pauside tähendust ta, ti-ti, ta-paus, ta-a:

2. mõistab 2- ja 3-osalise taktimõõdu tähendust; on omandanud esmased mänguvõtted ja suudab plokkflöödil iseseisvalt mängida noodijoonestikult H,A,G,C, D nootidel;
3. oskussõnad: meetrum, takt, taktimõõt, taktijoon, kordamismärk, kahekordne taktijoon, noodijoonestik, noodipea, noodivars, astmetrepp;

koorijuht, koor, ansambel, solist, eeslaulja, rahvalaul, rahvapill, rahvatants, orkester;

muusikapala, salm, refrään, marss;

rütm, meloodia, tempo, kõlavärv, vaikselt, valjult, *piano*, *forte*, fermaat; *volt*. (1.ja 2.lõpp)

Õppekäigud

Õpitulemus

Õpilane

1. kirjeldab kogetud muusikaelamusi ning avaldab nende kohta arvamust suulisel või muul looval viisil;
2. tunneb lihtsate karjapoisipillide valmistamist ning suudab neil mängida; tunneb mõningaid rahvakalendri tähtpäevi.

2.klassi õpitulemused ja õppesisu

Laulmine

Õpitulemus

Õpilane

1. laulab loomuliku kehahoiu, selge diktsiooniga ning emotsionaalselt üksi ja rühmas;
2. väljendab lauldes muusika sisu ning meeleolu;
3. laulab meloodiat käemärkide ja astmetrepi järgi ning tunneb rahvapärimust
4. laulab eakohaseid laste-, mängu- ja mudellaule;
5. laulab peast kooliastme ühislaule: „Eesti hümn“ (F. Pacius), „Mu koduke“ (A. Kiiss), „Kevadel“ (Juba linnukesed ....), „Kevadpidu“ (Elagu kõik ....), „Uisutamas“, „Kelgusõit“, „Meistrimehed“ ja 3-4 rahvalikku laulu

Pillimäng

Õpitulemused

Õpilane

1. kasutab keha- ja rütmipille lihtsamates kaasmängudes ja/või *ostinato'des*;
2. on omandanud plokkflöödi esmased mänguvõtted ning kasutab neid musitseerides nootidel h1,a1;g1,c2,d2, e1,d1,fis1
3. väljendab pillimängus, sh omaloomingus muusika meeleolu.

Muusikaline liikumine

Õpitulemused

Õpilane

1. tunnetab ning väljendab muusika sisu, meeleolu ja ülesehitust laulu- ja liikumismängude kaudu.

Omalooming

Õpitulemused

Õpilane

1. loob lihtsaid meloodilaid plokkflöödil,rütmilisi kaasmänge keha- ja rütmipillidel;
2. kasutab loovliikumist muusika meeleolu väljendamiseks.

Muusika kuulamine ja muusikalugu

Õpitulemused

Õpilane

1. on tutvunud karakterpalu kuulates muusika väljendusvahenditega (meloodia, rütm, tempo, dünaamika);
2. eristab kuuldeliselt laulu ja pillimuusikat;
3. eristab kuuldeliselt marssi ja valssi;
4. on tutvunud eesti rahvalaulu ja rahvapillidega (kannel, hiiu kannel, lõõtspill, torupill, sarvepill, vilepill) ning pärimusteabega
5. kirjeldab ning iseloomustab kuulatava muusikapala meeleolu ja karakterit, kasutades õpitud oskussõnavara;
6. väljendab muusika meeleolu ja karaktereid kunstiliste vahenditega (joonistamine);

7. seostab muusikapala selle autoritega ja pärimuslugudega

Muusikaline kirjaoskus

Õpitulemused

Õpilane

1. mõistab allolevate helivältuste, rütmifiguuride ja pauside tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes ta, ti-ti, ta-a, ta-a-a, ta-paus, ti-ri-ti-ri, ta-i-ri, taa-paus

2. mõistab 2- ja 3-osalise taktimõõdu tähendust ning arvestab neid musitseerides;

3. astmemudelid erinevates kõrguspositsioonides; mõistab jo-võtme tähendust ning kasutab seda noodist lauldes

4. suudab seostada õpitud teadmisi teiste ainevaldkondadega (loodusõpetus, matemaatika, jne)

5. oskussõnad: meetrum, takt, taktimõõt, taktijoon, kordamismärk, kahekordne taktijoon, noodijoonestik, noodipea, noodivars, astmerida, astmetrepp, punkt noodivältuse pikendajana; plokkflöödioskussõnavara (huulik, sõrmeava jt)

koorijuht, koor, ansambel, solist, eeslaulja, rahvalaul, rahvapill, rahvatants, dirigent, orkester, helilooja, sõnade autor;

muusikapala, salm, refrään, kaanon, marss, valss, *ostinato*, kaasmäng, eelmäng, vahemäng;

rütm, meloodia, tempo, kõlavärv, vaikselt, valjult, *piano*, *forte*, fermaat

6. mõistab allolevate oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas: laulurepertuaariga tutvustatakse märke *latern*, *segno*, *volt*.

Õppekäigud

Õpitulemus

õpilane

1. kirjeldab kogetud muusikaelamusi ning avaldab nende kohta arvamust suulisel või muul looval viisil kasutades arvamust väljendades muusikalist oskussõnavara

2. teab ja tunneb karjapoisipillide valmistamiseks sobivaid taimi, suudab neid iseseisvalt valmistada ning mängida. Tunneb mõningaid üldlevinud pärimuslaule.

3. klassi õpitulemused ja õppesisu

Laulmine

Õpitulemus

õpilane

1. laulab loomuliku kehahoiu ja hingamise, vaba toonitekitamise ja selge diktsiooniga ning emotsionaal-selt üksi ja rühmas.
2. mõistab ja väljendab lauldes muusika sisu ning meeleolu;
3. laulab meloodiat käemärkide, astmetrepi ja noodipildi järgi ning kasutab relatiivseid helikõrgusi (astmeid);
4. laulab eakohaseid laste-, mängu- ja mudellaule, kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule;
5. laulab peast kooliastme ühislause: „Eesti hümn“ (F. Pacius), „Mu koduke“ (A. Kiiss) , Mütsilaul, Vares vaga linnuke, Eideratas, Süda tuksub, Virulaste tants.

Pillimäng

Õpitulemused

õpilane

1. kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille lihtsamates kaasmängudes ja/või *ostinato'des*;
2. on omandanud plokkflöödi esmased mänguvõtted (h1,a1,g1,c2,d2,e1,d1,fis1,c,f1) ning kasutab neid musitseerides ning improviseerides. Suudab iseseisvalt noodist mängida lihtsa rütmipildiga palu C,G,D duuris.
3. väljendab pillimängus muusika meeleolu.

Muusikaline liikumine

Õpitulemused

õpilane

1. tunnetab ning väljendab muusika sisu, meeleolu ja ülesehitust liikumise kaudu;
2. tantsib eesti laulu- ja ringmänge.

Omalooming

Õpitulemused

õpilane

1. loob lihtsaid rütmilisi kaasmänge keha- ja rütmipillidel;
2. kasutab lihtsates kaasmängudes astmemudeleid;

3. kasutab lihtsates kaasmängudes astmemudeleid;
4. kasutab loovliikumist muusika meeleolu väljendamiseks.

Muusika kuulamine ja muusikalugu

Õpitulemused

õpilane

1. on tutvunud karakterpalu kuulates muusika väljendusvahenditega (meloodia, rütm, tempo, dünaamika);
2. eristab kuuldeliselt laulu ja pillimuusikat;
3. eristab kuuldeliselt marssi, valssi ja polkat;
4. on tutvunud eesti rahvalaulu ja rahvapillidega (kannel, hiiu kannel, lõõtspill, torupill, sarvepill, vilepill) . Tunneb olulisemaid rahvakalendri tähtpäevi, nende tähendust;
5. kirjeldab ning iseloomustab kuulatava muusikapala meeleolu ja karakterit, kasutades õpitud oskussõnavara;
6. väljendab muusika meeleolu ja karaktereid kunstiliste vahenditega (joonistamine);
7. seostab muusikapala selle autoritega.

Muusikaline kirjaoskus

Õpitulemused

õpilane

1. mõistab allolevate helivältuste, rütmifiguuride ja pauside tähendust ning kasutab neid

muusikalistes tegevustes.

2. mõistab 2- ja 3-osalise taktimõõdu tähendust ning arvestab neid musitseerides;
3. astmemudelid erinevates kõrguspositsioonides;
4. mõistab JO-võtme tähendust ning kasutab seda noodist lauldes;
5. õpib lauludes tundma JO- ja RA-astmerida;
6. oskussõnad: muusikapala, salm, refrään, kaanon, marss, polka, valss, *ostinato*, kaasmäng, eelmäng, vahemäng;
7. oskussõnad: rütm, meloodia, tempo, kõlavärv, vaikselt, valjult, *piano*, *forte*, fermaat;
8. mõistab allolevate oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas: laulurepertuaariga tutvustatakse märke *latern*, *segno*, *volt*.

Õppekäigud

Õpitulemus

õpilane

1. kirjeldab kogetud muusikaelamusi ning avaldab nende kohta arvamust suulisel või muul looval viisil;
2. kasutab arvamust väljendades muusikalist oskussõnavara.

II kooliastme õpitulemused muusikaõpetuses

6. klassi lõpetaja:

1. osaleb meeleldi muusikalistes tegevustes: laulmises, pillimängus, muusika kuulamises, liikumises; huvitub oma kooli ja kodukoha kultuurielust ning osaleb selles;
2. laulab ühe- või kahehäälselt klassis oma hääle omapära arvestades;
3. laulab koolikooris õpetaja soovitusel ja/või erinevates vokaal-instrumentaalkoosseisudes tunnis ning tunnivälises tegevuses; mõistab laulupeo traditsiooni ja tähendust;
4. oskab kuulata iseennast ja teisi koos musitseerides, mõistab oma panust ning toetab ja tunnustab kaaslast;
5. oskab laulda eesti rahvalaulu (sh regilaulu), tuntud pärimuslikke seltskonnalaule ning peast oma kooliastme ühislaule;
6. kasutab laule õppides relatiivseid helikõrgusi (astmeid) ja pillimängus absoluutseid helikõrgusi C1-D2;
7. kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi;
8. julgeb esitada ideid ja rakendab võimetekohaselt oma loovust nii sõnaliselt kui ka erinevates muusikalistes eneseväljendustes, sh infotehnoloogia võimalusi kasutades;
9. kirjeldab ning põhjendab suunavate küsimuste ja omandatud muusika oskussõnade abil kuulatavat muusikat; mõistab autorsuse tähendust;
10. eristab kuuldeliselt vokaal- ja instrumentaalmuusikat;
11. leiab iseloomulikke jooni eesti ja teiste maade rahvamuusikas.

4.klassi õpitulemused ja õppesisu

Nädalas 2, õppeaastas 70 ainetundi.

Laulmine

Õpitulemused

Õpilane

1. laulab oma hääle omapära arvestades loomuliku kehahoiu, hingamise, selge diktsiooni ja puhta intonatsiooniga ning väljendusrikkalt; on teadlik häälehoiu vajadusest;
2. seostab relatiivseid helikõrgusi (astmeid) absoluutsete helikõrgustega g–G2;
3. rakendab muusikalisi teadmisi ning arvestab muusika väljendusvahendeid üksi ja rühmas lauldes;
4. laulab eakohaseid ühe- ja paigutise kahehäälsusega laule ja kaanoneid ning laule;
5. laulab peast kooliastme ühislaulu: „Eesti hümn“ (F. Pacius), „Püha öö“ (F. Gruber), „Ääsmäe Põhikooli laul“ ning 3-4 eakohast laulu õpetaja valikul.

Pillimäng

Õpitulemused

Õpilane:

1. kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille kaasmängudes ja/või ostinato'des ning iseseisvates palades;
2. rakendab musitseerides kuuekeelse väikekandle või plokkflöödi mänguvõtteid, seostab absoluutseid helikõrgusi pillimänguga;
3. kasutab pillimängus muusikalisi teadmisi ja oskusi.

Muusikaline liikumine

Õpitulemused

Õpilane

1. tunnetab ja väljendab liikumises meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat ning vormi;

2. tantsib eesti laulu- ja ringmänge;
3. väljendab liikumise kaudu eri maade rahvamuusikale (sh rahvatantsudele) iseloomulikke karaktereid.

Omalooming

Õpitulemused

Õpilane

1. loob rütmilis-meloodilisi improvisatsioone, kaasmänge ja/või ostinato'sid keha-, rütmi- ja plaatpillidel;
2. loob tekste (regivärsse, lihtsamaid laulusõnu jne);
3. kasutab muusika meeleolu väljendamiseks loovliikumist.

Muusika kuulamine ja muusikalugu

Õpitulemused

Õpilane

1. kuulab ja eristab muusikapalades muusika väljendusvahendeid: meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat, tämbrit ja vormi;
2. kuulab ning võrdleb vokaalmuusikat: hääleliike (sopran, metsosopran, alt, tenor, bariton, bass), kooriliike (laste-, poiste-, mees-, nais-, segakoor); koore ja dirigente kodukohas, tuntumaid Eesti koore, teab Eesti laulupidude traditsiooni;
3. kuulab ning eristab instrumentaalmuusikat: pillirühmi (klahv-, keel-, puhk- ja löökpillid) ja sümfooniaorkestrit;
4. tunneb ja eristab eesti rahvamuusikat: rahvalaulu, -pille, -tantse, oskab nimetada eesti rahvamuusika suursündmusi;
5. on tutvunud valikuliselt Soome, Vene, Läti, Leedu, Rootsi, Norra, Suurbritannia, Iiri, Poola, Austria, Ungari või Saksa muusikatradsioonidega ja suhtub võõratesse kultuuripäranditesse lugupidavalt;

6. iseloomustab kuulatavat muusikapala ning põhjendab oma arvamust, kasutades muusikalist oskussõnavara;
7. teadvustab autorikaitse vajalikkust ning on tutvunud sellega kaasnevate õiguste ja kohustustega.

Muusikaline kirjaoskus

Õpitulemused

Õpilane

1. mõistab 4.klassi õpikus olevaid helivältsusi, rütmifiguuride ja pauside tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes;
2. mõistab taktimõõtude 2/4, 3/4, 4/4 ja eeltakti tähendust ning arvestab neid musitseerides;
3) kasutab laule õppides relatiivseid helikõrgusi (astmeid) ning seostab neid absoluutsete helikõrgustega (tähtnimedega);
3. mõistab viulivõtme ja absoluutsete helikõrguste g-G2 tähendust ning kasutab neid musitseerides;
4. mõistab duur-, moll-helilaadi ja helistike C–a, G–e, F–d tähendust ning kasutab neid musitseerides;
5. mõistab oskussõnade tähendust ning kasutab neid praktikas: eeltakt, viulivõti, klaviatuur, duur-helilaad, moll-helilaad, absoluutsed helikõrgused (tähtnimed), helistik, toonika ehk põhiheli, helistikumärgid, juhuslikud märgid, diees, bemoll, bekarr, paralleelhelistikud; vokaalmuusika, soololaul, koorilaul, instrumentaalmuusika, interpret, improvisatsioon; tämber, hääleliigid (sopran, metsosopran, alt, tenor, bariton, bass), pilliliigid (keelpillid, puhkpillid, löökpillid, klahvpillid, eesti rahvapillid); tempo, andante, moderato, allegro, largo, ritenuto, accelerando, dünaamika, piano, forte, mezzopiano, mezzoforte, pianissimo, fortissimo, crescendo, diminuendo.

Õppekäigud

Õpitulemused

Õpilane

1. arutleb ja avaldab arvamust muusikaelamuste kohta suulisel, kirjalikul või muul looval viisil;
2. kasutab arvamust väljendades muusikalist oskussõnavara.

5. klassi õpitulemused ja õppesisu

Nädalas 1, aastas 35 õppetundi

Laulmine

Õpitulemused

Õpilane

1. laulab oma hääle omapära arvestades loomuliku kehahoiu, hingamise, selge diktsiooni ja puhta intonatsiooniga ning väljendusrikkalt; on teadlik häälehoiu vajadusest;
2. seostab relatiivseid helikõrgusi (astmeid) absoluutsete helikõrgustega g–G2;
3. rakendab muusikalisi teadmisi ning arvestab muusika väljendusvahendeid üksi ja rühmas lauldes;
4. laulab eakohaseid ühe- ja paigutise kahehäälsusega laule ja kaanoneid ning laule;
5. laulab peast kooliastme ühislaule: „Eesti hümn“ (F. Pacius), „Eesti lipp“ (E. Võrk), „Kas tunned maad“ (J. Berad), „Meil aiaäärne tänavas“ (eesti rahvalaul), „Ääsmäe Põhikooli laul“ ning 3-4 eakohast laulu õpetaja valikul.

Pillimäng

Õpitulemused

Õpilane

1. kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille kaasmängudes ja/või ostinato'des ning iseseisvates palades;
2. rakendab musitseerides 6-keelse väikekandle või plokkflöödi mänguvõtteid; seostab absoluutseid helikõrgusi pillimänguga;
3. kasutab muusika karakteri ja meeleolu väljendamiseks loovliikumist.

Muusikaline liikumine

Õpitulemused

Õpilane

1. tunnetab ja väljendab liikumises meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat, tämbrit ja vormi;
2. tantsib eesti laulu- ja ringmänge;
3. väljendab liikumise kaudu eri maade rahvamuusikale (sh rahvatantsudele) iseloomulikke karaktereid.

Omalooming

Õpitulemused

Õpilane

1. loob rütmilis-meloodilisi improvisatsioone, kaasmänge ja/või ostinato'sid keha-, rütmi- ja plaatpillidel;
2. loob tekste: regivärsse, lihtsamaid laulusõnu jne;
3. kasutab muusika karakteri ja meeleolu väljendamiseks loovliikumist.

Muusika kuulamine ja muusikalugu

Õpitulemused

Õpilane

1. kuulab ja eristab muusikapalades muusika väljendusvahendeid: meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat, tämbrit ja vormi;
2. kuulab ning võrdleb vokaalmuusikat: hääleliike (sopran, metsosopran, alt, tenor, bariton, bass), kooriliike (laste-, poiste-, mees-, nais-, segakoor); koore ja dirigente kodukohas, tuntumaid Eesti koore, teab Eesti laulupidude traditsiooni;
3. kuulab ning eristab instrumentaalmuusikat: pillirühmi (klahv-, keel-, puhk- ja löökpillid) ja sümfooniaorkestrit;
4. tunneb ja eristab eesti rahvamuusikat: rahvalaulu, -pille, -tantse; oskab nimetada eesti rahvamuusika suursündmusi;
5. iseloomustab kuulatavat muusikapala ning põhjendab oma arvamust, kasutades muusika oskussõnavara;
6. teadvustab muusikateoste autorikaitse vajalikkust ning on tutvunud sellega kaasnevate õiguste ja kohustustega.

Muusikaline kirjaoskus

Õpitulemused

Õpilane

1. mõistab õpitud helivältusti, rütmifiguuride ja pauside tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes
2. mõistab taktimõõtude 2/4, 3/4, 4/4 ja eeltakti tähendust ning arvestab neid musitseerides;
3. kasutab laule õppides relatiivseid helikõrgusi (astmeid) ning seostab neid absoluutsete helikõrgustega (tähtnimedega);
4. mõistab viiulivõtme ja absoluutsete helikõrguste g–G2 tähendust ning kasutab neid musitseerides;
5. mõistab duur-, moll-helilaadi ja helistike C–a, G–e, F–d tähendust ning kasutab neid musitseerides;
6. mõistab oskussõnade tähendust ning kasutab neid praktikas: eeltakt, viiulivõti, klaviatuur, duur-helilaad, moll-helilaad, absoluutsed helikõrgused (tähtnimed), helistik, toonika ehk põhiheli, helistikumärgid, juhuslikud märgid, diees, bemoll, bekarr, paralleelhelistikud; vokaalmuusika, soololaul, koorilaul, instrumentaalmuusika, interpreet, improvisatsioon; tämber, hääleliigid (sopran, metsosopran, alt, tenor, bariton, bass), pilliliigid (keelpillid, puhkpillid, löökpillid, klahvpillid, eesti rahvapillid); tempo, andante, moderato, allegro, largo, ritenuto, accelerando, dünaamika, piano, forte, mezzopiano, mezzoforte, pianissimo, fortissimo, crescendo, diminuendo.

Õppekäigud

Õpitulemused

Õpilane

1. arutleb ja avaldab oma arvamust muusikaelamuste kohta suulisel, kirjalikul või muul looval viisil;
2. kasutab arvamust väljendades muusikalist oskussõnavara.

6. klassi õpitulemused ja õppesisu

Nädalas 1, aastas 35 õppetundi

Laulmine

Õpitulemused

Õpilane

1. laulab oma hääle omapära arvestades loomuliku kehahoiu, hingamise, selge diktsiooni ja puhta intonatsiooniga ning väljendusrikkalt; on teadlik häälehoiu vajadusest;
2. seostab relatiivseid helikõrgusi (astmeid) absoluutsete helikõrgustega g–G2;
3. rakendab muusikalisi teadmisi ning arvestab muusika väljendusvahendeid üksi ja rühmas lauldes;
4. laulab eakohaseid ühe- ja paigutise kahehäälsusega laule ja kaanoneid ning laule;
5. laulab peast kooliastme ühislauke: „Eesti hümn“ (F. Pacius) „Eesti lipp“ (E. Võrk), „Kui Kungla rahvas“ (K. A. Hermann), „Mu isamaa armas“ (saksa rahvalaul), „Meil aiaäärne tänavas“ (eesti rahvalaul), „Ääsmäe Põhikooli laul“, "Kas tunned maad"(J.Berad) ning 3-4 eakohast laulu õpetaja valikul.

Pillimäng

Õpitulemused

Õpilane

1. kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille kaasmängudes ja/või ostinato'des ning iseseisvates palades;
2. rakendab musitseerides 6-keelse väikekandle või plokkflöödi mänguvõtteid; seostab absoluutseid helikõrgusi pillimänguga;
3. kasutab pillimängus muusikalisi teadmisi ja oskusi.

Muusikaline liikumine

Õpitulemused

Õpilane

1. tunnetab ja väljendab liikumises meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat ning 2- ja 3-osalist vormi;
2. tantsib eesti laulu- ja ringmänge; 3) väljendab liikumise kaudu eri maade rahvamuusikale (sh rahvatantsudele) iseloomulikke karaktereid.

Omalooming

Õpitulemused

Õpilane

1. loob rütmilis-meloodilisi improvisatsioone, kaasmänge ja/või ostinato'sid keha-, rütmi- ja plaatpillidel;
2. loob tekste: regivärsse, lihtsamaid laulusõnu jne;
3. kasutab muusika karakteri ja meeleolu väljendamiseks loovliikumist.

Muusika kuulamine ja muusikalugu

Õpitulemused

Õpilane

1. kuulab ja eristab muusikapalades muusika väljendusvahendeid: meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat, tämbrit ja vormi;
2. kuulab ning võrdleb vokaalmuusikat: hääleliike (sopran, metsosopran, alt, tenor, bariton, bass), kooriliike (laste-, poiste-, mees-, nais-, segakoor); koore ja dirigente kodukohas, tuntumaid Eesti koore, teab Eesti laulupidude traditsiooni;
3. tunneb ja eristab eesti rahvamuusikat: rahvalaulu, -pille, -tantse; oskab nimetada eesti rahvamuusika suursündmusi;
4. on tutvunud valikuliselt Soome, Vene, Läti, Leedu, Rootsi, Norra, Suurbritannia, Iiri, Poola, Austria, Ungari või Saksa muusikatradsioonidega ja suhtub võõrsse muusikapärandisse lugupidavalt;
5. iseloomustab kuulatavat muusikapala ning põhjendab oma arvamust, kasutades muusika oskussõnavara;
6. teadvustab muusikateoste autorikaitse vajalikkust ning on tutvunud sellega kaasnevate õiguste ja kohustustega.

Muusikaline kirjaoskus

Õpitulemused

Õpilane

1. mõistab 6klassi õpikus olevaid helivältsusi, rütmifiguuride ja pauside tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes;
2. mõistab taktimõõtude 2/4, 3/4, 4/4 ja eeltakti tähendust ning arvestab neid musitseerides;
3. kasutab laule õppides relatiivseid helikõrgusi (astmeid) ning seostab neid absoluutsete helikõrgustega (tähtnimedega);

4. mõistab viiulivõtme ja absoluutsete helikõrguste g–G2 tähendust ning kasutab neid musitseerides;
5. mõistab duur-, moll-helilaadi ja helistike C–a, G–e, F–d tähendust ning kasutab neid musitseerides;
6. mõistab allolevate oskussõnade tähendust ning kasutab neid praktikas: eeltakt, viiulivõti, klaviatuur, duur- ja moll-helilaad, absoluutsed helikõrgused (tähtnimed), helistik, toonika ehk põhiheli, helistiku- ehk võtmemärgid, juhuslikud märgid, diees, bemoll, bekarr, paralleelhelistikud; vokaalmuusika, soololaul, koorilaul, instrumentaalmuusika, interpreet, improvisatsioon; tämber, hääleliigid (sopran, metsosopran, alt, tenor, bariton, bass), pilliliigid (keelpillid, puhkpillid, löökpillid, klahvpillid, eesti rahvapillid); tempo, andante, moderato, allegro, largo, ritenuto, accelerando, dünaamika, piano, forte, mezzopiano, mezzoforte, pianissimo, fortissimo, crescendo, diminuendo.

Õppekäigud

Õpitulemused

Õpilane

1. arutleb ja avaldab oma arvamust muusikaelamuste kohta suulisel, kirjalikul või muul looval viisil;
2. kasutab arvamust väljendades muusikalist oskussõnavara.

III kooliastme õpitulemused muusikaõpetuses

9. klassi lõpetaja:

1. osaleb meeleldi muusikalistes tegevustes ning kohalikus kultuurielus; aktsepteerib muusika erinevaid avaldusvorme;
2. laulab ühe- või mitmehäälselt rühmas olenevalt oma hääle omapärast;
3. laulab muusikalises koosluses õpetaja soovitusel ja musitseerib tunnis erinevates vokaal- ja pillikoosseisudes;
4. mõistab ja väärtustab laulupeo/tantsupeo sotsiaal-poliitilist olemust ning muusikahariduslikku tähendust;
5. oskab kuulata iseennast ja kaaslast ning hindab enda ja teiste panust koos musitseerides;
6. suhtub kohustetundlikult endale võetud ülesannetesse;
7. oskab laulda eesti rahvalaulu (sh regilaulu) ning peast oma kooliastme ühislaule;
8. kasutab noodist lauldes relatiivseid helikõrgusi (astmeid);

9. rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loominguideid;
10. väljendab oma arvamust kuuldu muusikast ning põhjendab ja analüüsib seda muusika oskussõnavara kasutades suuliselt ja kirjalikult;
11. leiab iseloomulikke jooni teiste maade rahvamuusikas ning toob eesti rahvamuusikaga võrreldes esile erinevad ja sarnased tunnused;
12. väärtustab heatasemelist muusikat elavas ja salvestatud ettekandes;
13. teab autoriõigusi ning sellega kaasnevat õigusi ja kohustusi, huvitub muusikaalasest tegevusest ja väärtustab seda ning osaleb kohalikus kultuurielus;
14. omab ülevaadet muusikaga seotud elukutsesest ja võimalustest muusikat õppida;
15. kasutab muusikalistes tegevustes infotehnoloogia vahendeid.

7. klassi õpitulemused ja õppesisu

Nädalas 1, aastas 35 õppetundi

Laulmine - Õpitulemused

Õpilane

1. laulab oma hääle omapära arvestades loomuliku kehahoiu, hingamise, selge diktsiooni, puhta intonatsiooniga ja väljendusrikkalt ning arvestab esitatava muusikapala stiili; järgib häälehoidu häälemurdeperioodil;
2. mõistab relatiivsete helikõrguste (astmete) vajalikkust noodist lauldes ning kasutab neid meloodiat õppides;
3. kasutab teadlikult muusikalisi teadmisi nii üksi kui ka rühmas lauldes;
4. osaleb laulurepertuaari valimisel ja põhjendab oma seisukohti;
5. laulab ea- ja teemakohaseid ühe- ja kahehääelseid laule ja kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule;
6. laulab peast kooliastme ühislaulu: „Eesti hümn“ (F. Pacius), „Kalevite kants“ (P. Veebel), „Jää vabaks, Eesti meri“ (V. Oksvort), „Ääsmäe Põhikoolimlaul ja 3 laulu õpetaja valikul.

Pillimäng

Õpitulemused

Õpilane

1. kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille, plokkflööti või 6-keelset väikekannelt kaasmängudes ja/või ostinato'des ning iseseisvates palades;

2. rakendab musitseerides kitarril lihtsamaid akordmänguvõtteid ning lähtub absoluutsetest helikõrgustest (tähtnimedest) pillimängus;
3. kasutab muusikat esitades muusikalisi teadmisi ja oskusi.

Muusikaline liikumine

Õpitulemused

Õpilane

1. tunnetab ja rakendab liikudes muusika väljendusvahendeid;
2. väljendab liikumise kaudu erinevate maade rahvamuusikale iseloomulikke karaktereid.

Omalooming

Õpitulemused

Õpilane

1. loob improvisatsioone keha-, rütmi- ja plaatpillidel;
2. loob kindlas vormis rütmilis-meloodilisi kaasmänge ja/või ostinato'sid keha-, rütmija plaatpillidel;
3. loob tekste: regivärsse, laulusõnu jne.
4. väljendab muusika karakterit ja meeleolu ning enda loomingulisi ideid liikumise kaudu.

Muusika kuulamine ja muusikalugu

Õpitulemused

Õpilane

1. kuulab ja eristab muusikapalades muusika väljendusvahendid (meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat, tämbrit) ning muusikateose ülesehitust;
2. eristab kõla ja kuju järgi keel-, puhk-, löök- ja klahvpille
3. teab nimetada tuntud heliloojaid, interpreete, dirigente, ansambleid, orkestreid ning muusika suursündmusi;
4. tunneb eesti pärimusmuusika tänapäevaseid tõlgendusi;
5. on tutvunud Eesti, Araabia, Juudi, Austraalia või Idamaade muusikapärandiga ning suhtub neisse lugupidavalt;
6. arutleb muusika üle ja analüüsib seda oskussõnavara kasutades; võtab kuulda ja arvestab teiste arvamust ning põhjendab enda oma nii suuliselt kui ka kirjalikult;

7. tunneb autoriõigusi ja nendega kaasnevaid kohustusi intellektuaalse omandi kasutamisel (sh internetis).

Muusikaline kirjaoskus

Õpitulemused

Õpilane

1. mõistab õpitud helivältuste, rütmifiguuride ja pausi tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes;
2. mõistab taktimõõtude 2/4, 3/4, 4/4 ja laulurepertuaarist tulenevalt kaheksandik taktimõõdu tähendust ning arvestab neid musitseerides;
3. kasutab laule õppides relatiivseid helikõrgusi (astmeid) ja seostab neid absoluutsete
4. helikõrgustega (tähtnimed);
5. mõistab helistike C–a, G–e, F–d (repertuaarist tulenevalt D–h) tähendust ning lähtub nendest musitseerides;
6. teab bassivõtme tähendust ning rakendab seda musitseerides repertuaarist tulenevalt;
7. mõistab allolevate oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas: partituur, muusikainstrumentide nimetused; süvamuusika.

Õppekäigud

Õpitulemused

Õpilane

1. arutleb, analüüsib ja põhjendab oma arvamust muusikaelamuste kohta suulisel, kirjalikul või muul looval viisil;
2. kasutab arvamust väljendades teadmisi ja muusikalist oskussõnavara;
3. osaleb kooli, linna ja valla muusikaüritustel või kontsertidel kuulaja esineja või kuulajana.

8. klassi õpitulemused ja õppesisu

Nädalas 1, aastas 35 õppetundi

Laulmine

Õpitulemused

Õpilane

1. laulab oma hääle omapära arvestades loomuliku kehahoiu, hingamise, selge diktsiooni, puhta intonatsiooniga ja väljendusrikkalt ning arvestab esitatava muusikapala stiili; järgib häälehoidu häälemurdeperioodil;
2. mõistab relatiivsete helikõrguste (astmete) vajalikkust noodist lauldes ning kasutab neid meloodiat õppides;
3. kasutab teadikult muusikalisi teadmisi nii üksi kui ka rühmas lauldes;
4. osaleb laulurepertuaari valimisel ja põhjendab oma seisukohti;
5. laulab ea- ja teemakohaseid ühe- ja paiguti kahehääelseid laule ja kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule; lauldakse saatega ja a cappella
6. laulab peast kooliastme ühislaulu: „Eesti hümn“ (F. Pacius), „Laul Põhjamaast“ (Ü. Vinter), „Oma laulu ei leia ma üles“ (V. Ojakäär).”ääsmäe Põhikooli laul” ja 3 laulu õpetaja valiku;
- 7) oskab laulda karaoket.

Pillimäng

Õpitulemused

Õpilane

1. kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille, plokkflööti või 6-keelset väikekannelt kaasmängudes ja/või ostinato'des ning iseseisvates palades;
2. rakendab musitseerides kitarril lihtsamaid akordmänguvõtmeid ning lähtub absoluutsetest helikõrgustest (tähtnimedest) pillimängus;
3. kasutab muusikat esitades muusikalisi teadmisi ja oskusi.

Muusikaline liikumine

Õpitulemused

Õpilane

1. tunnetab ja rakendab liikudes muusika väljendusvahendeid;
2. väljendab liikumise kaudu erinevate maade rahvamuusikale iseloomulikke karaktereid.

Omalooming

Õpitulemused

Õpilane

1. loob improvisatsioone keha-, rütmi- ja plaatpillidel;

2. loob kindlas vormis rütmilis-meloodilisi kaasmänge ja/või ostinato'sid keha-, rütmi ja plaatpillidel;
3. loob tekste: regivärsse, laulusõnu jne;
4. väljendab muusika karakterit ja meeleolu ning enda loomingulisi ideid liikumise kaudu.

Muusika kuulamine ja muusikalugu

Õpitulemused

Õpilane

1. kuulab ja eristab muusikapalades muusika väljendusvahendid (meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat, tämbrit) ning muusikateose ülesehitust;
2. eristab pop- ja rokkmuusikat;
3. eristab kõla ja kuju järgi klahvpille ning elektrofone, teab nimetada tuntud heliloojaid, interpreete ning muusika suursündmusi;
4. tunneb eesti pärimusmuusika tänapäevaseid tõlgendusi;
5. on tutvunud Eesti ning valikuliselt Hispaania või Põhja- ja Ladina-Ameerika muusikapärandiga ning suhtub sellesse lugupidavalt;
6. arutleb muusika üle ja analüüsib seda oskussõnavara kasutades; võtab kuulda ja arvestab teiste arvamust ning põhjendab enda oma nii suuliselt kui ka kirjalikult;
7. tunneb autoriõigusi ja nendega kaasnevaid kohustusi intellektuaalse omandi kasutamisel (sh internetis).

Muusikaline kirjaoskus

Õpitulemused

Õpilane

1. mõistab 8.klassi õpikus olevaid helivältsusi, rütmifiguuride ja pausi tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes;
2. mõistab taktimõõtude 2/4, 3/4, 4/4 ja laulurepertuaarist tulenevalt kaheksandik taktimõõdu tähendust ning arvestab neid musitseerides;
3. kasutab laule õppides relatiivseid helikõrgusi (astmeid) ja seostab neid absoluutsete helikõrgustega (tähtnimed);
4. mõistab helistike C–a, G–e, F–d (repertuaarist tulenevalt D–h) tähendust ning lähtub nendest musitseerides;
5. teab bassivõtme tähendust ning rakendab seda musitseerides repertuaarist tulenevalt;

6. mõistab allolevate oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas: elektrofonid, muusikainstrumentide nimetused; instrumentaalkontsert; rondo, variatsioon, pop- ja rokkmuusika.

Õppekäigud

Õpitulemused

Õpilane

1. arutleb, analüüsib ja põhjendab oma arvamust muusikaelamuste kohta suulisel, kirjalikul või muul looval viisil;
2. kasutab arvamust väljendades teadmisi ja muusikalist oskussõnavara.

9. klassi õpitulemused ja õppesisu

Nädalas 1, aastas 35 õppetundi

Laulmine

Õpitulemused

Õpilane

1. laulab oma hääle omapära arvestades loomuliku kehahoiu, hingamise, selge diktsiooni, puhta intonatsiooniga ja väljendusrikkalt ning arvestab esitatava muusikapala stiili; järgib häälehoidu häälemurdeperioodil;
2. mõistab relatiivsete helikõrguste (astmete) vajalikkust noodist lauldes ning kasutab neid meloodiat õppides;
3. kasutab teadlikult muusikalisi teadmisi nii üksi kui ka rühmas lauldes;
4. osaleb laulurepertuaari valimisel ja põhjendab oma seisukohti;
5. laulab ea- ja teemakohaseid ühe- ja paiguti kahehääelseid laule ja kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule; lauldakse saatega ja a cappella
6. aulab peast kooliastme ühislaule: „Eesti hümn” (F. Pacius), „Mu isamaa on minu arm” (G. Ernesaks), „Jää vabaks, Eesti meri” (V. Oksvort), „Eestlane olen ja eestlaseks jään” (A. Mattiisen), „Laul Põhjamaast” (Ü. Vinter), „Saaremaa vals” (R. Valgre), „Kalevite kants” (P. Veebel), „Oma laulu ei leia ma üles” (V. Ojakäär), „Ääsmäe Põhikooli laul” ja 3 laulu õpetaja valikul;
7. oskab laulda karaoket.

Pillimäng

Õpitulemused

Õpilane

1. kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille, plokkflööti või 6-keelset väikekannelt kaasmängudes ja/või ostinato'des
2. rakendab musitseerides kitarri lihtsamaid akordmänguvõtteid ning lähtub absoluutsetest helikõrgustest (tähtnimedest) pillimängus;
3. kasutab muusikat esitades muusikalisi teadmisi ja oskusi.

Muusikaline liikumine

Õpitulemused

Õpilane

1. tunnetab ja rakendab liikudes muusika väljendusvahendeid;
2. väljendab liikumise kaudu erinevate maade rahvamuusikale iseloomulikke karaktereid.

Omalooming

Õpitulemused

Õpilane

1. loob improvisatsioone keha-, rütmi- ja plaatpillidel;
2. loob kindlas vormis rütmilis-meloodilisi kaasmänge ja/või ostinato'sid keha-, rütmija plaatpillidel;
3. loob tekste: regivärsse, laulusõnu jne;
4. väljendab muusika karakterit ja meeleolu ning enda loomingulisi ideid liikumise kaudu.

Muusika kuulamine ja muusikalugu

Õpitulemused

Õpilane:

1. kuulab ja eristab muusikapalades muusika väljendusvahendid (meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat, tämbrit) ning muusikateose ülesehitust;
2. eristab pop-, rock-, džäss-, filmi- ja lavamuusikat;
3. eristab kõla ja kuju järgi keel-, puhk-, löök- ja klahvpille ning elektrofone ja pillikoosseise;
- 4) teab nimetada tuntud heliloojaid, interpreete, dirigente, ansambleid, orkestreid ning muusika suursündmusi (sh paikkondlikke);

4. tunneb eesti pärimusmuusika tänapäevaseid tõlgendusi;
5. on tutvunud Eesti ning valikuliselt Prantsuse, Itaalia, Hispaania, Põhja- ja LadinaAmeerika, Aafrika või Idamaade muusikapärandiga ning suhtub sellesse lugupidavalt;
6. arutleb muusika üle muusika sõnavara kasutades, võtab kuulda ja arvestab teiste arvamust ning põhjendab enda seisukohti nii suuliselt kui ka kirjalikult;
7. tunneb autoriõigusi ja nendega kaasnevaid kohustusi intellektuaalse omandi kasutamisel (sh internetis).

Muusikaline kirjaoskus

Õpitulemused

Õpilane

1. mõistab allolevate helivältuste, rütmifiguuride ja pausi tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes;
2. mõistab taktimõõtude 2/4, 3/4, 4/4 ja laulurepertuaarist tulenevalt kaheksandik taktimõõdu tähendust ning arvestab neid musitseerides;
3. kasutab laule õppides relatiivseid helikõrgusi (astmeid) ja seostab neid absoluutsete helikõrgustega (tähtnimed);
4. mõistab helistike C–a, G–e, F–d (repertuaarist tulenevalt D–h) tähendust ning lähtub nendest musitseerides;
5. teab bassivõtme tähendust ning rakendab seda musitseerides repertuaarist tulenevalt;
6. tunneb akorde ja intervalle;
7. mõistab oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas. elektrofonid, sümfooniaorkester, kammerorkester, keelpilliorkester, džässorkester, partituur, muusikainstrumentide nimetused; ooper, operett, ballett, muusikal, sümfoonia, instrumentaalkontsert, spirituaal, gospel rondo, variatsioon; pop- ja rokkmuusika, džässmuusika, süvamuusika, intervall, kolmkõla, septakord, diapason, oktaavid.

Õppekäigud

Õpitulemused

Õpilane

1. arutleb, analüüsib ja põhjendab oma arvamust muusikaelamuste kohta suulisel, kirjalikul või muul looval viisil;
2. kasutab arvamust väljendades teadmisi ja muusikalist oskussõnavara.

Õppe- ja kasvatusesmärgid

1. teab ja hoiab rahvuskultuuri traditsioone, osaleb selle edasikandmises ning mõistab ja austab erinevaid rahvuskultuure;
2. mõtleb ja tegutseb loovalt ning väljendab end loominguliselt erinevate tegevuste kaudu;
3. tunneb huvi muusika kui kunstiliigi vastu ning kujundab enda esteetilist maitset;
4. kasutab muusikalistes tegevustes omandatud muusikalise kirjaoskuse põhialuseid;
5. väärtustab muusikat ning muusikategevust inimese, kultuuri ja igapäevaelu rikastajana;
6. tunneb rõõmu muusikast ning tunnetab, teadvustab ja arendab musitseerimise kaudu oma võimeid;

Folkloori õppeaine kirjeldus

Lisatund 4. klassis (kokku 35 tundi) toetab rahvusliku ja Eesti kodaniku identiteedi, eneseväljenduse ning loovuse kujunemist. Folklooritund on vajalik õpilase silmaringi ja maailmatunnetuse avardamiseks ja erinevate õppeainete (muusika, looduslugu, emakeel, liikumine) seoste mõistmiseks. RÕK kohaselt on pillimäng (plokkflööti ja väikekannel) muusikaõpetuse osa. Pillimäng leiab Ääsmäe koolis väljundi folkloori tunnis. Lisatund annab võimaluse rahvalike mängude kaudu ka liikumiseks ning toetab lapse füüsilist arengut ning hea enesetunde saavutamist.

Tegevused:

Pillimäng

Laulumängude ja rahvalike mängude mängimine

Omalooming ja loovtegevused

Arutlused ja mõistatamine

Esinemine

4.klassi õpitulemused folklooriõpetuses

4. klassi lõpetaja:

1. osaleb tegevustes: pillimängus, liikumises, laulmises, mõtlemises, arutlustes;
2. tunneb tuntumaid eesti rahvamänge ja suulist folkloori;

3. tunneb tähtsamaid rahvakalendri tähtpäevi ja kombestikku ning oskab selgitada nende tähendust igapäevaelus;
4. suudab iseseisvalt luua lihtsa muusikapala ja seda esitada ning väärtustab enese ja teiste loomingut;
5. oskab mängida peast plokkflöödil vähemalt 4-5 rahva- või lastelaulu ning omaloomingut;
6. lähtub muusikat esitades selle sisust ja meeleolust;
7. tunneb korrektse esinemise tavaid.

4.klass õpitulemused ja õppesisu

Pillimäng ja muusikaline kirjaoskus

Õpitulemused

1. On omandanud plokkflöödi mänguvõtted, teab 1.oktavi nootide sõrmestust ning kasutab neid musitseerides, on tutvunud 2. oktavi d2,e2 nootide sõrmestusega.
2. Väljendab pillimängus muusika sisu ja meeleolu ilmekalt.
3. Mõistab 4-osalise taktimõõdu, I-IV-V saatefunktsioonide tähendust, arvestab neid musitseerides kasutab neid muusikalistes tegevustes.
4. Suudab mängida peast I-III klassis õpitud ühisrepertuaari ja koos kaasõpilasega lugeda noodist lihtsamaid palu in C,D ja G.
5. Mõistab pide tähendust ja kasutab praktikas.
6. Teab väikekandle mänguvõtteid ning rakendab neid musitseerimisel.

Muusikaline liikumine ja laulumängud

Õpitulemused

1. Tunnetab ning väljendab muusika pulssi, meeleolu ja ülesehitust liikumise kaudu.
2. Laulab liikudes loomuliku kehahoiu ja hingamise, vaba toonitekitamise ja selge diktsiooniga.
3. Teab varemõpitud eesti laste laulu- ja ringmängudele lisaks „Padespaani“ ja „Reilenderit“.

Omalooming

Õpitulemused

1. Mõistab, mis on muusika loomine.
2. Suudab luua õpitud nootidel lihtsa omaloomingulise pala ja seda korrektselt ette mängida.
3. Suudab iseseisvalt jätkata (improviseerida) alustatud meloodiat.
4. Suudab ise välja mõelda liigutusi laulule.

Rahvakalender

Õpitulemused

1. Teab enamlevinud rahvakalendri tähtpäevi.
2. Oskab arutleda rahvakalendrie tähtpäevade ja kommete tähistamise teemal ning leida seoseid erinevates õppeainetes saadud teadmiste vahel.
3. Oskab valmistada ja musitseerimisel kasutada enamlevinud karjapoispille.

Õppe- ja kasvatuseesmärgid kunstõpetuses

Põhikooli kunstõpetusega taotletakse, et õpilane:

1. oskab loomingulises tegevuses, loovtöö, uurimise ja refleksiooni käigus kasutada loova ja kriitilise mõtlemise ning probleemi lahendamise oskusi;
2. tunnetab ja arendab oma loomingulisi võimeid, väärtustab isikupära ja erinevaid lahendusi;
3. õpib tundma visuaalsete kunstide väljendusvahendeid ning suudab luua erinevaid kunstitöid, rakendades õpitud teadmisi ja oskusi;
4. eksperimenteerib mõtete, mõistete, vahendite, materjalide ning tehnikatega;
5. töötab iseseisvalt ja teeb koostööd kaaslastega;
6. rakendab omandatud oskusi teistes õppeainetes ja igapäevaelus;
7. õpib tundma ja väärtustab nii mineviku kunstipärandit kui ka nüüdisaegset kunsti;
8. seostab kunsti kultuuri, teaduse ja tehnoloogia arengut;
9. mõistab kunsti kui kultuuridevahelist suhtluskeelt, teadvustab kultuurilist mitmekesisust ja kunsti rolli ühiskonnas;
10. väljendab oma arvamusi ja teadmisi suuliselt ja kirjalikult, kasutades (kunsti) oskussõnavara;
11. tegutseb eetilisel ja ohutult nii päris kui ka virtuaalsetes kultuurikeskkondades;
12. mõtestab esemelise ja ruumilise keskkonna ning disaini näidete esteetilisi, eetilisi, funktsionaalseid ja ökoloogilisi aspekte;
13. omab ülevaadet kunsti-, disaini- ja arhitektuurivaldkonnaga seotud ametitest ja elukutsetest.

Kunsti- ja tööõpetuse õppe- ja kasvatusesmärgid I kooliastmes

3. klassi lõpetaja:

1. tunneb kunstiõppes rõõmu mängulisest ja loovast tegutsemisest;
2. julgeb katsetada oma ideede erinevaid visuaalseid väljendusi;
3. oskab töötada iseseisvalt ja teha koostööd, väärtustab erinevaid lahendusi;
4. tunneb huvi lähikonna kultuuriobjektide vastu.
5. arendab oma vaatlusoskust ja kompimismeelt;
6. arendab kujundilist mõtlemist ja kujutlusvõimet;
7. omandab loovtegevuse kogemusi,
8. arendab loovust ja fantaasiat;

Kunst on I kooliastmes integreeritud tööõpetusega ning omab ühist ainenimetust kunsti- ja tööõpetus.

Kunsti- ja tööõpetuse õpitulemused ja õppesisu I kooliastmes

1. klassi õpitulemused ja õppesisu

Õpitulemused

1. rakendab kahe- ja kolmemõõtmelise kujutamise võtteid, oskab välja tuua kujutatava iseloomulikud jooned;
2. rakendab oma töödes mitmekesiseid kunstitehnikaid ja töövõtteid;
3. uurib igapäevaste esemete vormi ja otstarbe seoseid;
4. tunneb rõõmu kunstis mängulisest ja loovast tegutsemisest ning katsetab julgelt oma mõtete ja ideede erinevaid visuaalseid väljendusi;
5. tegutseb iseseisvalt ja teeb koostööd, arvestades kaaslastega; kirjedab oma ja kaaslaste töid ning väärtustab erinevaid lahendusi;

6. oskab kasutada ohutult töömaterjale, -vahendeid ja kunstitehnikaid loominguliseks eneseväljenduseks;
7. oskab valmistada mahulisi figuure ning mänguasju voolimis- ja muudest materjalidest;
8. peab silmas pildi kompositsioonireegleid;
9. oskab luua ja kasutada lihtsamaid faktuure;
10. oskab kunstiteoseid lihtsas vormis kirjeldada ja oma eelistusi põhjendada;
11. väärtustab enda töödest erinevaid lahendusi;
12. märkab kujunduselemente ümbritsevas keskkonnas.

Õppesisu

KUJUTAMIS- JA VORMIÕPETUS Inimese kujutamine – täisfiguur ja portree eestvaates. Eluslooduse (loomad, linnud, putukad jne iseloomulikus asendis ja liikumises; eluta looduse (kivid, vesi jne) ja tehismõnne (ehitised, sõidukid jne) kujutamine joone ja silueti abil. Tutvumine geomeetriliste põhivormidega seoses igapäevaesemetega (ruumilisel voolimisel ning tasapinnalisel joonistamisel ja maalimisel figuride ülesehitamine ühe võttena).

VÄRVI-, KOMPOSITSIOONI- JA PERSPEKTIIVIÕPETUS. Põhivärvid: tutvumine põhivärvidega (kollane, punane, sinine) ja nende segamisel saadavad II astme värvid (oranž, roheline, violet). Värvide helestamine ja tumestamine. Meeleolu väljendamine värvidega. Tutvumine lihtsa mustri kujundamisega. Pildi tasakaal.

DISAIN JA KIRJAÕPETUS. Meisterdamine lähtudes otstarbest, materjalist ja iluõnnetest (mänguasjad), nukuteatri elemendid, ruumikaunistused; karp jne looduslikest ja tehismaterjalidest.

VESTLUSED KUNSTIST. Kunst (skulptuur, maal) ümbritsevas keskkonnas. Kujundamine teatris. Pildilised jutustused: joonistus, maal, illustratsioon, koomiks, fotoseeria, animatsioon.

Tarbevormi kuju ja funktsioonid. Kaaslaste tööde lihtsam analüüs, tolerantne suhtumine kaaslaste töödesse.

TEHNIKA JA MATERJALID. Voolimine savist või muust pehmest materjalist. Meisterdamine loodus- ja tehismaterjalist (pakendid, plast, traat jne). Voolimise lihtsamad vormid (karp). .Kattevärvidega maalimine. Töötamine värvi- ja viltpliiatsitega. Kollaaž rebituna värvipaberist ja makulatuurist.

2. klassi õpitulemused ja õppesisu

Õpitulemused

Õpilane:

1. tunneb rõõmu kunstis mängulisest ja loovast tegutsemisest ning katsetab julgelt oma mõtete ja ideede erinevaid visuaalseid väljendusi;
2. tegutseb iseseisvalt ja teeb koostööd, arvestades kaaslastega; kirjeldab oma ja kaaslaste töid ning väärtustab erinevaid lahendusi;
3. leiab kujutatava kõige iseloomulikumat jooned, valib sobiva kujutusviisi olulisema esiletoomiseks, paneb tähele värvide koosmõju ja pildi kompositsiooni;
4. kasutab erinevaid joonistamise, maalimise, pildistamise ja skulptuuri töövõtteid ning tehnikaid;
5. oskab kasutada ohutult töömaterjale, -vahendeid ja kunstitehnikaid loominguliseks eneseväljenduseks;
6. oskab valmistada mahulisi figuure ning mänguasju voolimis- ja muudest materjalidest;
7. oskab kujutada liikuvaid figuure;
8. peab silmas pildi kompositsioonireegleid;
9. oskab luua ja kasutada lihtsamaid fakteure;
10. oskab teha kollaaži ja voltida paberit
11. oskab kunstiteoseid lihtsas vormis kirjeldada ja oma eelistusi põhjendada;
12. väärtustab enda töödest erinevaid lahendusi;
13. märkab kujunduselemente ümbritsevas keskkonnas.

Õppesisu

KUJUTAMIS- JA VORMIÕPETUS. Inimese kujutamine külgsuunas liikumises. Eluslooduse (loomad, linnud, putukad jne) ja eluta looduse kujutamine. Geomeetriliste vormide kasutamine meisterdamisel, joonistamisel, maalimisel.

VÄRVI-, KOMPOSITSIOONI- JA PERSPEKTIIVIÕPETUS. Põhivärvide segamisel saadavad II astme värvid (oranž, roheline, violett). Külmad ja soojad toonid, meeleolu väljendamine värvidega.

Pea- ja kõrvalelemendid ning taust. Mustri ja ornamendi kujundamine õpetaja abiga. Suuruse vähenemine kauguses.

DISAIN ja KIRJAÕPETUS. Meisterdamine lähtudes otstarbest, materjalist, tehnoloogiast ja ilumõistest (liiklusvahendid ja agregaatide meenutavad lellud looduslikest ja tehismaterjalidest). Tööd joonlaua, sirkliga.

VESTLUSED KUNSTIST. Kunst (skulptuur, maal, graafika) ümbritsevas keskkonnas. Pildilised jutustused: joonistus, maal, illustratsioon, koomiks, fotoseeria, animatsioon. Tarbevormi kuju ja funktsioonid. Raamatukujundus. Kaaslaste tööde analüüs, tolerantne suhtumine kaasõpilaste töödesse.

TEHNIKAD JA MATERJALID. Skulptuur. Erinevate tekstuuride loomine. Meisterdamine loodus- ja tehismaterjalidest. Maal. Kattevärvidega maalimine. Tutvumine maalilise pinna saamisega kriidi- ja õlipastellidega. Töötamine värvi- ja viltpliatsitega. Kollaaž. Graafika. Punkti ja joone kasutamine faktuuri loomiseks (tutvumine). Paljundusgraafika. Papi- ja materjalitrükk guašiga.

3. klassi õpitulemused ja õppesisu

Õpitulemused

Õpilane

1. tunneb rõõmu kunstis mängulisest ja loovast tegutsemisest ning katsetab julgelt oma mõtete ja ideede erinevaid visuaalseid väljendusi;
2. tegutseb iseseisvalt ja teeb koostööd, arvestades kaaslastega; kirjeldab oma ja kaaslaste töid ning väärtustab erinevaid lahendusi;
3. leiab kujutatava kõige iseloomulikumat jooned, valib sobiva kujutusviisi olulisema esiletoomiseks, paneb tähele värvide koosmõju ja pildi kompositsiooni;
4. kasutab erinevaid joonistamise, maalimise, pildistamise ja skulptuuri töövõtteid ning tehnikaid;
5. tunneb lähiümbruse olulisi kunsti- ja kultuuriobjekte, käib kunstimuuseumides ja näitustel ning arutleb kunsti üle, kasutades õpituid ainemõisteid;
6. seostab vormi otstarbega ning väärtustab keskkonnateadlikke kasutamise ja loomise põhimõtteid;
7. kirjeldab visuaalse kultuuri näiteid, tuleb toime nii reaalses kui ka virtuaalses kultuurija õppekeskkonnades ning teadvustab meedia võimalusi ja ohtusid.
8. oskab kasutada ohutult töömaterjale, -vahendeid ja kunstitehnikaid loominguliseks eneseväljenduseks;
9. oskab valmistada mahulisi figuure ning mänguasju voolimis- ja muudest materjalidest;

10. oskab kujutada liikuvaid figuure;
11. peab silmas pildi kompositsioonireegleid;
12. oskab luua ja kasutada lihtsamaid fakteure;
13. oskab teha kollaaži ja voltida paberit
14. oskab kunstiteoseid lihtsas vormis kirjeldada ja oma eelistusi põhjendada;
15. väärtustab enda töödest erinevaid lahendusi;
16. märkab kujunduselemente ümbritsevas keskkonnas.

Õppesisu

KUJUTAMIS- JA VORMIÕPETUS: Inimese kujutamine. Eluslooduse, eluta looduse ja tehisevormide kujutamine. Geomeetriliste vormide kasutamine.

VÄRV-, KOMPOSITSIOONI- JA PERSPEKTIIVIÕPETUS Kuuevärviring – põhivärvid ja nende segamisel saadavad II astme värvid. Pildipinna organiseerimine (kujutatava suuruse ja paberi formaadi erinevad suhted). Pildi üksikosade osaline kattumine. Ribaornament.

DISAIN Disain igapäevaelus: trükis, tarbevorm, ruum ja ehitis keskkonnas. Vormi, otstarbe, materjali ja tehnoloogia seosed ning nende arvestamine kujundamisel. Turvaline ning keskkonnasäästlik tarbimine. Tööd joonlaua ja sirkliga.

VESTLUSED KUNSTIST. Kunst (arhitektuur, skulptuur, maal, graafika) ümbritsevas keskkonnas. Kunstiteosed kohalikes muuseumides ja kunstigaleriides, ajaloolised kunstitehnikad ja materjalid. Lähiümbruse loodus ja ehituskunst. Reaalsed ning virtuaalsed kunsti- ja meediakeskkonnad. Kunstiteoste, visuaalse kommunikatsiooni ja meedia roll ning mõju igapäevaelus. Oma kodulinna, asula, korteri, toa, suvekodu, aia, pargi kujundus. Kaaslaste tööde analüüs, tolerantne suhtumine kaaslaste töödesse

TEHNIKAD JA MATERJALID. Skulptuur – erinevate tekstuuride loomine. Meisterdamine loodus- ja tehismaterjalist. Voltimine – inimene. Maal – maalimine spontaanselt ja läbimõeldult. Maalimise pinna saamine õlipastellidega. Ornament viltpliatsiga. Kollaaž. Graafika – punkti ja joone kasutamine faktuuri loomiseks. Paljundusgraafika – papi- ja materjalitrükk temperaga.

Lõiming teiste ainetega

Põhikooli esimeses astmes klassiõpetajad integreerivad kunsti- ja tööõpetuse ainekava õppesisu ja tegevused üldõpetuslikku õppesse.

Ainete sisust lähtuvate seoste esiletoomine:

1. sotsiaalainetest lähtudes vaadeldakse inimese suhteid teiste inimeste ja inimrühmadega ning erinevate kultuuride kommete ja pärimustega;
2. emakeelest ja võõrkeeltest lähtudes arendatakse verbaalset väljendusoskust, diktsiooni, funktsionaalset lugemisoskust ning infokanalite kasutamise oskust; kirjandusest lähtudes vaadeldakse eri ajastute ja kultuuride lugusid muusikas ja kunstis, teatri- ja filmikunstis;
3. loodusainetest lähtudes teadvustatakse inimese kuulmis- ja nägemismeele füsioloogilist eripära, õpitakse tundma looduskeskkonda ja selle eluvormide mitmekesisust ning helide, valguse ja värvide omadusi;
4. matemaatikast lähtudes arendatakse seoste loomise oskust ja loogilist mõtlemist (matemaatiline keel, struktuur, sümbolid ja meetodid).

Kunsti õppe- ja kasvatuseesmärgid II kooliastmes

6. klassi lõpetaja:

1. tunnetab oma kunstivõimeid ja -huve, hindab enda ja teiste isikupära;
2. eksperimenteerib mõtete, vahendite, materjalide ja kunstitehnikatega;
3. tegutseb loovates ja uurimuslikes rühmatöodes ühise tulemuse nimel;
4. rakendab oma loomingulisi võimeid ja oskusi ka väljaspool kunstitundi;
5. on avatud erinevate kunsti- ja kultuuriilmingute suhtes;
6. tunneb huvi kunstiloomingu ja paikkondliku kultuuri vastu;
7. mõistab kultuuriväärtuste ja -keskkonna kaitse olulisust;
8. näeb loodust ja keskkonda säästva tarbimise võimalusi.

4. klassi õpitulemused ja õppesisu

Õpitulemused:

1. teab eesti kunsti- ja kultuuriobjekte ning kunstnikke;
2. arutleb enda ja kaaslaste loovtööde üle,
3. väljendab visuaalsete vahenditega oma mõtteid, ideid ja teadmisi, kasutades kahe- ja kolmemõõtmelise kujutamise baaselemente ja kompositsiooni põhimõtteid;

4. visandab ja kavandab loovülesandeid lahendades, rakendab erinevaid kunstitehnikaid (maal, joonistus, kollaaž, skulptuur, foto);
5. võrdleb ruumilise keskkonna ja igapäevaste tarbeesemete omadusi, mõistab võimalusi, kuidas tarbida loodust säästvalt;

Õppesisu

Kavandamine kui ideede arendamise protsess.

Kompositsiooni tasakaal, pingeline, dominant ja koloriit. Erinevate objektide kujutamine vaatluse ja mälu järgi. Kujutamise õpetus. Värvuse õpetus. Maali, joonistuse, graafika, kollaaži, skulptuuri jne tehnikad ning töövõtted.

Erinevad mineviku ja nüüdiskunsti teosed lähiümbruses, Eestis ja maailmas, näited õpetaja valikul. Muuseumide ja galeriide funktsioonid. Vormi ja funktsiooni seos. Eesti rahvakunst.

Loodust säästva tarbimise põhimõtted, elukeskkonna parandamine kunsti, disaini ja arhitektuuri kaudu.

Virtuaalsetes kunsti- ja meediakeskkondades tegutsemise eetika ja ohutus. Digitaalse kunsti töövahendite kasutamine (nt foto).

Õppetegevus

Uurimuslikud ja loovad rühma- ja individuaalsed tööd, koostöö ühise tulemuse nimel. Visandamine ja kavandamine. Kujutamine ja kujundamine. Eksperimenteerimine kujutamise reeglitega. Oma teoste esitlemine, valikute põhjendamine. Ruumiliste kompositsioonide, mudelite või makettide valmistamine. Kunstitehnikate loov kasutamine. Digitaalsete tehnikatega tutvumine ja nende loov kasutamine. Kunstiteoste analüüsimine, võrdlemine, nende üle arutlemine. Filmide, arvutimängude, koomiksita ja reklaamide pildikeele uurimine ja kriitiline võrdlemine. Õppekäigud muuseumidesse, kunstiüritustele, nüüdiskunsti näitustele.

5. klassi õpitulemused ja õppesisu

Õpitulemused

1. teab eesti kunsti- ja kultuuriobjekte ning kunstnikke, uurib ja võrdleb kunstiteoseid;
2. arutleb enda ja kaaslaste loovtööde üle ;

3. väljendab visuaalsete vahenditega oma mõtteid, ideid ja teadmisi, kasutades kahe- ja kolmemõõtmelise kujutamise baaselemente ja kompositsiooni põhimõtteid;
4. visandab ja kavandab loovülesandeid lahendades, rakendab erinevaid kunstitehnikaid (maal, joonistus, kollaaž, skulptuur, foto jne);
5. oskab uurimise käigus leida eri teabeallikatest ainealast infot;
6. võrdleb ruumilise keskkonna ja igapäevaste tarbeesemete omadusi, kavandab ideid, kuidas parandada elukeskkonda, mõistab võimalusi, kuidas tarbida loodust säästvalt;
7. tegutseb eetilisel ja ohutult nii päris kui ka virtuaalsetes kultuurikeskkondades.

Õppesisu

Kavandamine kui ideede arendamise protsess. Pildiruum, ruumilisuse edastamise võtted.

Kompositsiooni tasakaal, pinge, dominant ja koloriit. Erinevate objektide kujutamine vaatluse ja mälu järgi. Liikumise kujutamine. Kujutamiseõpetus. Värvusõpetus. Maali, joonistuse, graafika, kollaaži, skulptuuri jne tehnikad ning töövõtted.

Sõnumite ja emotsioonide edastamise võtted ning vahendid muistsetest aegadest tänapäevani.

Erinevad mineviku ja nüüdiskunsti teosed lähieümbruses, Eestis ja maailmas, näited õpetaja valikul. Kunstiteoste analüüs. Muuseumide ja galeriide funktsioonid.

Traditsioon ja uuenduslikkus disainis. Eesti rahvakunst ja ehituskultuur.

Loodust säästva tarbimise põhimõtted, elukeskkonna parandamine kunsti, disaini ja arhitektuuri kaudu. Virtuaalsetes kunsti- ja meediakeskkondades tegutsemise eetika ja ohutus.

Õppetegevus

Uurimuslikud ja loovad rühma- ja individuaalsed tööd, koostöö ühise tulemuse nimel. Visandamine ja kavandamine. Kujutamine ja kujundamine. Eksperimenteerimine kujutamise reeglitega. Oma teoste esitlemine, valikute põhjendamine. Ruumiliste kompositsioonide, mudelite või makettide valmistamine. Kunstitehnikate loov kasutamine. Digitaalsete tehnikatega tutvumine ja nende loov kasutamine. Kunstiteoste analüüsimine, võrdlemine, nende üle arutlemine. Filmide, arvutimängude, koomiksita ja reklaamide pildikeele uurimine ja kriitiline võrdlemine. Õppekäigud muuseumidesse, kunstiüritustele, nüüdiskunsti näitustele.

6. klassi õpitulemused ja õppesisu

Õpitulemused:

1. teab eesti kunsti- ja kultuuriobjekte ning kunstnikke, uurib ja võrdleb kunstiteoseid;
2. arutleb enda ja kaaslaste loovtööde üle, tõlgendab oma vaatenurgast erinevate ajastute kunstiteoseid;
3. väljendab visuaalsete vahenditega oma mõtteid, ideid ja teadmisi, kasutades kahe- ja kolmemõõtmelise kujutamise baaselemente ja kompositsiooni põhimõtteid;
4. visandab ja kavandab loovülesandeid lahendades, rakendab erinevaid kunstitehnikaid (maal, joonistus, kollaaž, skulptuur, foto, digitaalgraafika, animatsioon jne);
5. oskab uurimise käigus leida eri teabeallikatest ainealast infot;
6. võrdleb ruumilise keskkonna ja igapäevaste tarbeesemete omadusi, kavandab ideid, kuidas parandada elukeskkonda, mõistab võimalusi, kuidas tarbida loodust säästvalt;
7. arutleb visuaalse infoga seotud nähtuste üle reaalses ja virtuaalses keskkonnas, analüüsib oma eagrupile mõeldud visuaalse meedia sõnumeid;
8. tegutseb eetilisel ja ohutult nii päris kui ka virtuaalsetes kultuurikeskkondades.

Õppesisu

Kavandamine kui ideede arendamise protsess. Pildiruum, ruumilisuse edastamise võtted.

Kompositsiooni tasakaal, pingeline, dominant ja koloriit. Erinevate objektide kujutamine vaatluse ja mälu järgi. Liikumise kujutamine. Figuuri ja portree proportsioonid. Kujutamise õpetus. Värvusõpetus. Maali, joonistuse, graafika, kollaaži, skulptuuri, installatsiooni jne tehnikad ning töövõtted.

Sõnumite ja emotsioonide edastamise võtted ning vahendid muistsetest aegadest tänapäevani.

Kunstiteose sisulised ja vormilised elemendid, konkreetne ja abstraktne kunstis.

Erinevad mineviku ja nüüdiskunsti teosed lähiümbruses, Eestis ja maailmas, näited õpetaja valikul. Kunstiteoste analüüs. Muuseumide ja galeriide funktsioonid.

Vormi ja funktsiooni seos, traditsioon ja uuenduslikkus disainis. Eesti rahvakunst ja ehituskultuur. Loodust säästva tarbimise põhimõtted, elukeskkonna parandamine kunsti, disaini ja arhitektuuri kaudu. Piltide, teksti, heli ja liikumise koosmõju. Märkide ja sümbolite kasutamine meedias ja reklaamis.

Virtuaalsetes kunsti- ja meediakeskkondades tegutsemise eetika ja ohutus. Digitaalse kunsti töövahendite kasutamine (nt foto, video, digitaalgraafika, animatsioon).

Õppetegevus

Uurimuslikud ja loovad rühma- ja individuaalsed tööd, koostöö ühise tulemuse nimel. Visandamine ja kavandamine. Kujutamine ja kujundamine. Eksperimenteerimine kujutamise reeglitega. Oma teoste esitlemine, valikute põhjendamine. Ruumiliste kompositsioonide, mudelite või makettide valmistamine. Kunstitehnikate loov kasutamine. Digitaalsete tehnikatega tutvumine ja nende loov kasutamine. Kunstiteoste analüüsimine, võrdlemine, nende üle arutlemine. Filmide, arvutimängude, koomiksrite ja reklaamide pildikeele uurimine ja kriitiline Võrdlemine. Õppekäigud muuseumidesse, kunstiüritustele, nüüdiskunsti näitustele.

Kunsti õppe- ja kasvatuseesmärgid III kooliastmes

9. klassi lõpetaja:

1. oskab loomingulises tegevuses, loovtöö ning uurimise ja refleksiooni käigus kasutada loova ning kriitilise mõtlemise ja probleemilahenduse oskusi;
2. tunnetab ning arendab oma loomingulisi võimeid, väärtustab isikupära ja erinevaid lahendusi;
3. eksperimenteerib mõtete, mõistete, kunstitehnikate ja uute meediumidega;
4. rakendab omandatud oskusi teistes õppeainetes ja igapäevaelus;
5. õpib tundma ja väärtustab nii mineviku kunstipärandit kui ka nüüdisaegset kunsti;
6. seostab kunsti, kultuuri, teaduse ja tehnoloogia arengut;
7. mõistab kunsti kui kultuuridevahelist suhtluskeelt, teadvustab kultuurilist mitmekesisust ja nüüdiskunsti rolli ühiskonnas;
8. väljendab oma arvamusi ja teadmisi nii suuliselt kui ka kirjalikult, kasutades kunsti oskussõnavara;
9. tegutseb eetilisel ja ohutult nii reaalses kui ka virtuaalsetes kultuurikeskkondades;
10. mõtestab esemelise ja ruumilise keskkonna ning disaininäidete esteetilisi, eetilisi, funktsionaalseid ja ökoloogilisi aspekte;
11. omab ülevaadet kunsti, disaini ning arhitektuuriga seotud elukutsetest ja ametitest.

7. klassi õpitulemused ja õppesisu

Õpitulemused:

1. teab Eesti ja maailma kunsti- ja kultuuriobjekte ning kunstnikke, teadvustab kunsti rolli ühiskonnas;
2. analüüsib eri ajastute kunstiteoseid nii näitusel kui klassiruumis,
3. visandab, kavandab ja maketeerib loovülesandeid lahendades, otsib ja arendab erinevaid lahendusvariante ning isikupäraseid teostusvõimalusi;
4. rakendab loomisel, uurimisel ja kunsti ning visuaalkultuuri tarbimisel infokommunikatsiooni vahendeid;
5. analüüsib ruumilist keskkonda ja disainiobjekte eesmärgipärasuse, uuenduslikkuse, ökoloogilisuse, esteetilisuse ja eetilise seisukohast, mõistab disaini kui protsessi, mille eesmärgiks on leida probleemile uus ning parem lahendus;
6. arutleb visuaalkultuuri avaldumisvormide, sümbolite ja kultuuriliste märkide üle, hindab virtuaalset keskkonda eetilise ja turvalisuse seisukohast.

Õppesisu:

Kunstiteose vorm ja kompositsioon, perspektiiv, värvilahendus. Materjalide ja tehnika valiku seos sõnumi ja kontekstiga. Kujutamise viisid (nt stiliseerimine, lihtsustamine, abstraherimine, deformeerimine jne). Väljendusvahendite vastavus ideele, otstarbele ja sihtgrupile.

Mitmesugused kunstmaterjalid ja tehnikad (nt joonistamine, maal, kollaaž, skulptuur, installatsioon jne). Kunst ühiskonna, teaduse ja tehnoloogia arengu peegeldajana. Tuntumate teoste näited ja

väljendusvahendite muutumine eri kultuuride kunstiajaloo (valikuliselt).

Kunstiteosed ja stiilid. Lood ja sündmused uue teose loomise lähtepunktina.

Disainiprotsess probleemile uue lahenduse leidmiseks. Tekstid, pildid ja joonised esitluste ja infomaterjalide kujunduses. Kirjagraafika ja graafilise kujunduse baasvõtted.

Näited Eesti kunstnike, arhitektide ja disainerite loomingust

Õppetegevus

Uurimuslikud ja loovad ülesanded, individuaalsed ja rühmatööd. Ideest ja eesmärgist lähtuvalt loovtööde materjalide, tehnikate ja väljendusvahendite valimine. Töö kavandamine, tegemine,

esitlemine ja analüüsimine. Praktiline disainiprotsess probleemi püstitusest lahendi leidmiseni. Õppekäigud muuseumi, nüüdiskunsti näitustele ja kunstisündmustele. Ekspositsiooni arutelud, ainealase terminoloogia kasutamine. Infootsing erinevatest teabeallikatest. Uurimuste ja visualiseeritud esitluste koostamine ja kujundamine. Mitmesuguste looduslike ja tehisobjektide ning keskkondade analüüsimine erinevatest vaatepunktidest lähtudes.

8. klassi õpitulemused ja õppesisu

Õpitulemused:

1. teab Eesti ja maailma kunsti- ja kultuuriobjekte ning kunstnikke, teadvustab kunsti rolli ühiskonnas; seostab omavahel kultuuri, ühiskonna ning teaduse ja tehnoloogia arengut;
2. analüüsib eri ajastute kunstiteoseid nii näitusel kui klassiruumis, mõistab nüüdiskunsti nähtuste laia teemade ringi ning väljendusvahendite mitmekesisust;
3. visandab, kavandab ja maketeerib loovülesandeid lahendades, otsib ja arendab erinevaid lahendusvariante ning isikupäraseid teostusvõimalusi;
4. rakendab loomisel, uurimisel ja kunsti ning visuaalkultuuri tarbimisel infokommunikatsiooni vahendeid;
5. esitleb enda loovtööde tulemusi ja põhjendab valikuid, tõlgendab kaaslaste loovtöid;
6. leiab teadlikult traditsioonilisi või uusi meediume kasutades erinevaid lahendusi, kuidas väljendada oma mõtteid ja teadmisi, kasutab sihipäraselt tasapinnalise, ruumilise ja ajalise loomingu väljendusvahendeid ning kompositsiooni põhimõtteid;
7. analüüsib ruumilist keskkonda ja disainiobjekte eesmärgipärasuse, uuenduslikkuse, ökoloogilisuse, esteetilisuse ja eetilise seisukohast, mõistab disaini kui protsessi, mille eesmärgiks on leida probleemile uus ning parem lahendus;
8. arutleb visuaalkultuuri avaldumisvormide, sümbolite ja kultuuriliste märkide üle, hindab virtuaalset keskkonda eetilise ja turvalisuse seisukohast.

Õppesisu

Kunstiteose vorm ja kompositsioon, perspektiiv, värvilahendus. Materjalide ja tehnika valiku seos sõnumi ja kontekstiga. Kujutamise viisid (nt stiliseerimine, lihtsustamine, abstraherimine, deformeerimine jne). Väljendusvahendite vastavus ideele, otstarbele ja sihtgrupile.

Mitmesugused kunstimaterjalid ja tehnikad (nt joonistamine, maal, kollaaž, skulptuur, installatsioon jne). Digitaalsete tehnoloogiate kasutamine loovtöodes (foto, video, animatsioon, digitaalgraafika).

Kunst ühiskonna, teaduse ja tehnoloogia arengu peegeldajana. Tuntumate teoste näited ja väljendusvahendite muutumine eri kultuuride kunstiajaloo (valikuliselt).

Kunstiteosed ja stiilid. Lood ja sündmused uue teose loomise lähtepunktina.

Nüüdiskunsti olulised suunad ja aktuaalsed teemad.

Arhitektuuri ja disaini funktsionaalsus, ökoloogilisus, esteetilisus ja eetilisus. Inimese ja ruumilise keskkonna suhted. Disainiprotsess probleemile uue lahenduse leidmiseks. Tekstid, pildid ja joonised esitluste ja infomaterjalide kujunduses. Kirjagraafika ja graafilise kujunduse baasvõtted.

Kunstnike, kunstiajaloolaste, disainerite ja arhitektide erialane töö ning seosed loomemajandusega. Näited Eesti kunstnike, arhitektide ja disainerite loomingust.

Õppetegevus

Uurimuslikud ja loovad ülesanded, individuaalsed ja rühmatööd. Ideest ja eesmärgist lähtuvalt loovtööde materjalide, tehnikate ja väljendusvahendite valimine. Töö kavandamine, tegemine, esitlemine ja analüüsimine. Praktiline disainiprotsess probleemi püstitusest lahendi leidmiseni. Õppekäigud muuseumi, nüüdiskunsti näitustele ja kunstisündmustele. Ekspositsiooni arutelud, ainealase terminoloogia kasutamine. Infootsing erinevatest teabeallikatest. Uurimuste ja visualiseeritud esitluste koostamine ja kujundamine. Mitmesuguste looduslike ja tehisobjektide ning keskkondade analüüsimine erinevatest vaatepunktidest lähtudes.